

62390 RAVIN

UDJISKA KNJIZNICA

POŠTNINA PLAČANA

HAU

2. Oskrbovanje s surovinami in repromaterialom (uvoženim, domačim), zaloge

Zamrznitev cen, neurejena cenovna razmerja in pomanjkanje surovin ter možnosti povišanja cen je na tržišču imelo za posledico, da so nekateri materiali skoraj popolnoma izginili s tržišča, preskrba je bila zato močno otežena. Stanje se po 1. 6. ni bistveno popravilo, pričel pa se je močan pritisk dobaviteljev za dvig cen na različne načine.

Pri posameznih surovinah in repromaterialih pa je problematika sledeča:

— lesna surovina za tovarno ivernih plošč

Približno 50 % potrebne lesne surovine imamo zagotovljene na lastnem gozdnogospodarskem območju. 20 % imamo zagotovljenih iz drugih območij v SR Sloveniji, 20 % iz ostalih republik, še vedno pa nam primanjkuje približno 10 % potrebne lesne surovine, kar predstavlja okrog 15.000 m³. Pripominjamo, da je v okviru poslovnega združenja stekla akcija za povzetek dejanskega stanja potreb

A black and white photograph showing a large, gnarled, and leafless tree in the foreground, its branches reaching out. To the right, a smaller evergreen tree stands. The ground is covered in snow, and the background is a bright, hazy sky. The image has a grainy, vintage quality.

Simbol našega glasila »VIHARNIK«

in možnosti oskrbe ter eventualnega uvoza manjkajočih količin.

— Furnir

Zaradi pomanjkanja furnirja smo imeli v letošnjem letu največ težav v proizvodnji, ki je namenjena za izvoz. Letno namreč potrebujemo ca. 2 milijona m² furnirja, od tega več kot 50 % kvalitetnega hrastovega, ki pa ga na našem tržišču zaradi povečanega izvoza primanjkuje. Na področju nabave furnirja pričakujemo tudi v naprej največ težav.

— Okovje za okna in polkna

Problem neredne in nepravčasne dobave tega okovja je v glavnem zaradi slabe oskrbljenosti dobavitelja (Kovino-plastika Lož) z osnovnimi surovinami (cink legura, jeklene palice in trakovi).

Od ostalih materialov in surovin, ki so povzročali težave pri proizvodnih procesih, so še:

- avtomobilski plašči (za tovorna vozila in delovne stroje), vzrok splošno pomanjkanje na tržišču
- klinasti jermeni skoraj vseh vrst, zaradi pomanjkanja na tržišču
- občasno steklo, zaradi slabe kvalitete
- lepilo, zaradi pomanjkanja uree
- dekorativno blago zaradi dosledne zahteve po visoki devizni udeležbi
- iz enakega razloga je primanjkovalo tudi lesonita
- pri kitih pa je bil problem zaradi uvoženih komponent.

Velik problem pa je predstavljalo tudi stalno pomanjkanje rezervnih delov za stroje in transportna sredstva.

— Materiale, s katerimi se oskrbujemo iz uvoza, smo uspeli kljub pomanjkanju deviznih sredstev redno zagotavljati.

3. Stanje opreme: iztrošenost, problematika uvoza opreme in rezervnih delov

Lesarska dejavnost

V LESNI Slovenj Gradec imamo v proizvodnji lesarstva instalirano strojno opremo, ki preko 70 % izvira iz uvoza.

V preteklem obdobju je hiter razvoj lesne industrije narokoval sorazmerno velik uvoz strojne opreme, saj domačih proizvajalcev lesno obdelovalnih strojev razen izjem skoraj ni bilo.

Ob ugotavljanju stanja iztrošenosti strojne opreme je mogoče zaključiti, da razen dveh obnovljenih obratov v LESNI Slovenj Gradec (žaga Vuhred, tovarna stavbnega pohištva Radlje) obratujemo z opremo, ki je popolnoma iztrošena ali pa nam pomanjkanje primernih specializiranih strojev za posamezne faze, kar onemogoča večji prodor naših izdelkov na tuja tržišča.

V primarni proizvodnji obratujejo štiri žage, od katerih je žaga Vuhred obnovljena, ostale tri pa obratujejo z zastarelo in iztrošeno strojno opremo.

Tovarna ivernih plošč je začela z rednim obratovanjem v letu 1973 in so zaradi režima obratovanja v štirih izmenah nujni takojšnji krepkejši investicijski posegi za zamenjavo iztrošene strojne opreme, da obdržimo sedanj nivo kvalitete izdelka in povečamo možnost plasiranja proizvoda v izvoz.

V obratu za proizvodnjo furniranih suhomontažnih vrat načrtujemo dvig kvalitete proizvoda v smeri izboljšanja konstrukcijskih fizikalnih ter estetskih lastnosti, kar pa brez specializiranih strojev in opreme iz uvoza ne bo mogoče realizirati. Že sedaj beležimo 30 % izvoz omenjenega proizvodnega programa, možnosti izvoza pa so ob delni pri-

lagoditvi proizvodnega programa tujim tržiščem še znatno večje.

Pri furniranih vratnih krilih gre za usmeritev proizvodnega programa v stilni program, ki ga sedaj proizvajamo ob skrajnih naporih na obrtniški maloserijski način, pri furniranih podbojih pa gre za prehod pri konstrukciji na L letev (specializirane linije za izdelavo L letev) iz uvoza, saj smo zaradi zastarelosti konstrukcije podbojev v preteklosti izgubili mnoge tuje kupce.

V tozdu Nova oprema načrtujemo v smeri pospešenega izvoza na konvertibilno področje nabavo uvoženih strojev za izdelavo vzmeti.

TOZD Nova oprema v svojem izvozno usmerjenem programu izdeluje razen oblaginjenega pohištva in PUR odlitkov vzmetnice v letni količini 120.000 kom.

Z instaliranjem nove strojne opreme za izdelavo vzmetnic, ki jo domači proizvajalci ne izdelujejo, bi dosegli naslednje učinke:

- izboljšali kvaliteto izdelkov
- znižali skupen čas izdelave
- večjo prilagodljivost izdelka po konstrukciji in ostalih lastnostih konvertibilnemu področju izvoza.

Gozdarstvo

Gozdarska dejavnost pri LESNI Slovenj Gradec ima transport organiziran v tozdu Transport in servisi, ki opravlja spravilo in prevoz gozdnih sortimentov za družbeni in zasebni sektor.

Spravilo lesa izvajamo s traktorji kolesniki znamke IMT, tip 558 in 560, goseničarji znamke FIAT in žičnimi žerjavi ter večbobskimi žičnicami. Letno opravimo mehanizirane spravila 85.000 m³.

Stroji so domače izdelave, poprečne starosti 6,5 let in močno iztrošeni. Vzdrževanje je težavno zaradi pomanjkanja rezervnih delov. Traktorji domače izdelave so adaptirani kmetijski traktorji, ki niso v celoti primerni za delo v gozdu. Iztrošene traktorje bi morali delno nadomestiti s specialnimi gozdarskimi stroji iz uvoza.

Prevoz lesa opravljamo z 31 kamioni znamke Magirus. MAN in TAM in letno prepeljemo 220.000 m³. Poprečna starost kamionov je 5,5 let. Vzdrževanje je možno le z nakupom rezervnih delov za devize. Samo pri kamionih TAM je možno nekatere rezervne dele kupiti le za dinarje.

Po sporazum razvoja za gozdarstvo proizvaja prilagojene kamione TAM Maribor, s katerimi imamo SS o dolgoročnem sodelovanju in vse nove kamione kupujemo pri TAM Maribor.

Gradbeno mehanizacijo za gradnjo in vzdrževanje gozdnih cest na težkih alpskih terenih bomo morali kupiti v tujini, ker ni ustreznih strojev domače proizvodnje.

Ostalo opremo za delo v gozdu, skladiščno manipulacijo in drevesničarstvo nabavljamo pri domačih proizvajalcih oz. kooperantih za dinarska sredstva in deloma z devizami v obliki združevanja.

4. Cenovni problemi

V prvem polletju je bilo zaradi zamrznitve cen s strani dobaviteljev čutiti močan pritisk na povečanje cen na različne načine.

Srečujemo se tudi s problemom nenormalnih dvigov cen, ki jim s cenami naših proizvodov ne moremo slediti (energija, izdelki petrokemije, barvne kovine).

Poseben problem pa je devizna soudeležba našim dobaviteljem (pri nekaterih tozduh skoraj za večino glavnih materialov in sicer od 30—50% soudeležba). Dejstvo je, da z našimi razpoložljivimi deviznimi sredstvi ne moremo pokriti vseh zahtevkov, zato prihaja občasno do motenj v proizvodnji.

Razlike med izvoznimi in domačimi cenami naših artiklov so se v prvih 6 mesecih 1984 povečale v korist domačim, izjema je le žagan les, kjer se najbolj približujemo domačim cenam. Pokritje lastne cene poprečno za vse izvožne finalne izdelke je bilo ca. 70%.

5. Gibanje izvoza in uvoza v prvem polletju 1984, posebej na konvertibilno področje, v ameriških dolarjih

	skupaj	samo konvertibilno področje
6 mesecev 84:	3,621.573,06	3,621.753,06
6 mesecev 83:	3,059.564,00	3,059.564,00
Indeks:	118	118

Plan izvoza v I. polletju je izpolnjen 44%.

6. Problematika izvoznikov

— Dohodkovne motiviranosti izvoza v sedanji situaciji ni. Je pa devizna motiviranost, ker ima LESNA velike devizne potrebe in obveznosti.

— Koristimo izvozne kredite in kredite za pripravo izvoza v maksimalnih možnostih.

— V zadnjem času se premije izplačujejo v zadovoljivih rokih.

7. Stanje likvidnosti, sedanje in pričakovane težave pri izplačevanju OD

V LESNI zagotavljamo likvidnost v interni banki za vse temeljne organizacije. Z dnevnim združevanjem prostih denarnih sredstev zmanjšujemo potrebe po najemanju bančnih in ostalih kreditov. LESNA potrebuje trenutno za svoje poslovanje ca. 900 mio kratkoročnih kreditov, od tega jih zagotavljamo znotraj DO $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$ pa iz zunanjih virov. V I. polletju nismo imeli večjih težav z likvidnostjo, ker smo načrtno zadrževali investicijsko porabo v DO, poleg tega pa zaradi reprogramiranja nismo odplačali deviznih dolgov, našim potrebam pa je sledila tudi temeljna banka.

Rečemo lahko, da trenutna likvidnost ni problematična, čeprav imamo strukturo in ročnost virov za obratna sredstva neugodno.

Tako tudi pri izplačevanju osebnih dohodkov v letu 1984 nismo imeli posebnih likvidnostnih težav, imeli pa smo težave zaradi zakona o začasn prepovedi z delom sredstev za izplačilo OD izgubašev v letu 1983. To smo in še urejamo s solidarnostjo v DO. Večje likvidnostne težave in s tem

REFERENDUMI

V mesecu avgustu in septembru potekajo referendum za sprejem samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov in skupno porabo.

Razprava o tem samoupravnem aktu je potekala zelo dolgo, preko dve leti, v vseh družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih v Lesni. Pri pripravi novega sistema nagrajevanja sta poleg strokovnih služb delali dve komisiji, ena za predvideni prispevek in druga za dejanski prispevek. Delo je aktivno spremljala tudi komisija za osebne dohodke, ki jo je imenoval delavski svet delovne organizacije. Vse razprave okrog novega sistema nagrajevanja je stalno in aktivno spremljala konferenca sindikata Lesne in njen izvršni odbor. V zaključni fazi je delavski svet Lesne na drugi seji 16. 7. 1984 določil predlog tega akta, izvršni odbor konference sindikata Lesne pa je v začetku meseca avgusta skupaj s predsedniki osnovnih organizacij sindikata pozval vse sindikalne organizacije Lesne, da organizirajo še ustrezne aktivnosti pred referendum. Te aktivnosti so tekale v mesecu avgustu, v avgustu pa so v večini temeljnih organizacij uspešno izšli referendum, razen v delovni skupnosti interne banke, kjer je bil referendum neuspešen. O izidu referendumov po posameznih temeljnih organizacijah bomo poročali v naslednji številki Viharnika.

I. Robnik

tudi težave pri izplačevanju OD lahko pričakujemo v primeru stagnacije prodaje naših proizvodov, ker nimamo lastnih sredstev za pokrivanje zaloga.

8. Napoved za drugo polletje

Zaradi izpada izvoza v začetku leta, predvsem zaradi pomanjkanja repromaterialov, bomo kumulativni plan izvoza do konca leta izpolnili ca. 95%, kar pomeni 25 % večji izvoz kot v letu 1983. Domačih naročil je še dovolj in računamo, da bomo plan proizvodnje in prodaje realizirali 100%, ki je po fizičnem obsegu za 12 % večji od realiziranega v I. 1983.

9. Sugestije in predlogi

Izvoz v II. polletju 1984 močno ovirajo neredne in nedovoljne dobave surovin in izdelavnih materialov, kot so furnir, tapetniško blago, žica, ipren pena in drugi zaradi prevelikega izvoza teh materialov. Nujno bi bilo usklajevanje izvoza surovin s potrebami za proizvodnjo za izvoz. Tudi gibanje tečaja dinarja ni usklajeno s porastom domačih cen repromateriala.

MARIJA MIHELJAK, dipl. oec.

Pa še nekaj besed o gospodarjenju in problemih dveh temeljnih organizacij, ki sta ob polletju še izkazovali izgubo

ZAGA VUHRED

Letošnja dolga zima je vplivala tudi na proizvodnjo na vuhreški žagi. V zimskih mesecih so rezali na stari žagalnici, ker ob nastopu zmrzali razrez na novi žagi ni bil mogoč. V tem obdobju so imeli 15.396.428 din izgube. Ob polletju se je izguba zmanjšala na 980.000 din.

Ob polletju je proizvodnja na žagi Vuhred zaostajala za planom za približno enomesečno proizvodnjo, ni bil dosežen planiran izkoristek hlodovine, ni bila dosežena prodajna cena žaganega lesa v izvoz, na domačem trgu in tudi ne znotraj delovne organizacije. Kot vzrok za nastalo izgubo navajajo poleg že naštetih vzrokov še spremenjeno udeležbo v skupnem prihodku (od 30,62 % planirane je bila dosežena z 20,83 %).

Za drugo polletje, oziroma za obdobje od 1. maja do 31. decembra, so delavci žage Vuhred sprejeli program ukrepov za izboljšanje poslovanja.

TSP RADLJE—PODVELKA

Temeljna organizacija je ob polletju izkazovala še 4.683.568 din izgube. Proizvodni plan je dosegla v prvih šestih mesecih s 93 %. Kot glavni problem, da proizvodnja ne teče po planu, še vedno navajajo pomanjkanje suhega žaganega lesa. V prvem polletju so ga prejeli od naših žag le 73 % od planiranega. Nerešen je tudi problem redne in zadostne oskrbe lesa ČPC kvalitete za izvoz. To pa je vzrok za zaostanek izvoza lepljencev. Tudi zaradi motene dobave tesnil in PVC granulata so imeli v maju in juniju velike težave v

proizvodnji oken in rolet. Zelo hitro naraščajo cene vseh repromaterialov in so do konca junija že presegle planske cene za leto 1984.

Kljub temu pa je fizični obseg proizvodnje v primerjavi z enakim obdobjem lani večji za 68 %, poprečno število zaposlenih je večje za 14 %, tehnična produktivnost pa je narasla za 47 %.

Osebnih dohodki so bili v TSP ob polletju za 3 % nad planiranimi, še vedno pa zaostajajo za tozdi Lesne, prav tako pa za sorodnimi tozdi v podskupini dejavnosti.

Delavci TSP Radlje—Podvelka so si postavili cilj, da v naslednjih mesecih dosežejo planirane rezultate oziroma jih presežejo s čim nižjimi stroški.

Iz poslovnih poročil

I. Robnik

ANALIZA STANJA VARSTVA PRI DELU V LIN

Namen varstva pri delu je od vsega začetka zagotoviti delavcem opravljanje svojega dela brez nevarnosti, da bi pri tem prišlo do telesnih poškodb ali zdravstvenih okvar.

V primarni industriji se delovni proces odvija dokaj normalno, zato je tudi število nezgod nekje na ravni lanskega leta. Občuten pa je porast nezgod v finalni industriji ravno zaradi preobremenjenosti delavca. So primeri, kjer delavci delajo tudi po tri izmene skupaj, delajo skoraj vse sobote, pa tudi nedelje.

Porast števila nezgod in na ta način porast števila zgubljenih dni, kot je razvidno iz tabele, nam mora biti resno opozorilo, da s takšnim načinom dela ne smemo več nadaljevati.

Iz tabele je razvidna primerjava prvih 6 mesecev 1983 in 1984

leto	štev. zaposl.	štev. nezgod	% nezgod	štev. izgub. dni
1983	1967	76	3,8	1356
1984	1916	119	6,2	2229

V zadnjih letih se uvaja skoraj na vseh tozdih finalne industrije 3 izmena in s tem nočno delo, ki zajema tudi žensko delovno silo. Na vseh finalnih tozdih dela v nočni izmeni okrog 170 žena. Vsi ti faktorji pa vplivajo na porast poškodb pri delu. Pojavljajo se tudi primeri, da v nočni izmeni ni organiziran topel obrok, kot je v soglasju za nočno delo zahtevano.

Na vseh TOZD finalne industrije se je število nezgod povečalo v primerjavi s I. polletjem lanskega leta skoraj za 100 %.

Primerjava je razvidna iz tabele:

TOZD	83	84	83	84	83	84
	štev. zaposl.	štev. nezgod	štev. nezgod	štev. izg. dni	štev. zaposl.	štev. izg. dni
TP Pameče	301	318	15	19	382	352
TP Prevalje	215	232	7	14	50	414
TIP Otiški vrh	235	230	11	15	293	414
TSP Radlje-Podvelka	308	355	16	30	127	413
Nova oprema	291	349	10	21	46	175
SKUPAJ	1350	1484	59	99	898	1768

Še vedno je v tehnoloških postopkih veliko fizičnega dela, predvsem dvigovanja bremen in ročnega prelaganja, to pa so dela, pri katerih pride do velike utrujenosti med delovnim časom, ki ima za posledico manjšo pazljivost pri delu in večje število poškodb.

Se zmeraj je veliko število poškodb zaradi osebnega faktorja, neprimernega načina dela ter neustrezne organizacije dela. Navedene ugotovitve nas opozarjajo, da bo potrebno poskrbeti za boljšo motiviranost delavcev in izpeljati doslednejši nadzor nad izvajanjem predpisov iz varstva pri delu.

Na področju zdravstvenega varstva je predvsem zakonodaja pripomogla, da se delavci na osnovi zdravstvenih pregledov razporejajo na ustrezna dela pred in med zaposlitvijo, tako da ne beležimo poklicnih obolenj.

Na področju tehničnega varstva smo s preventivnimi pregledi dosegli, da je varstvo vgrajeno v delovne priprave in naprave ter, da so stroji ustrezno zaščiteni, vendar do nezgod pri strojih prihaja zaradi nepazljivosti, izgube koncentracije zaradi utrujenosti delavcev. Tehnologi bi morali več pozornosti posvetiti drobnim izboljšavam od stroja do stroja, tako da bi se fizično delo pri strojih zmanjšalo na minimum, kar je možno doseči z raznimi dviznimi mizami, avtomatskimi podajali, odlagalnimi napravami, mehaniziranim transportu palet, proizvodnjo pa postaviti kolikor se da v linije, tako da odpade nepotrební ročni transport palet ter zlaganje polizdelkov pri vsakem stroju v palete.

Tudi na področju tehnologije dela je bil storjen korak naprej. Narejeni so sistemi pri odsesovanju prahu in plinov, žal pa se pri veliko strojih slabo vzdržujejo, ne zamenjujejo se pravočasno poškodovane gibljive cevi, odsesovalne kape so velikokrat nepravilne oblike, tako da ne poberejo vseh delcev, ki nastajajo pri delu. Prav tako pa se opravljajo meritve hrupa, ki pri veliko strojih predvsem finalni industriji presegajo dovoljeni nivo. Korak naprej je bil narejen le v TSP Radlje z namestitvijo dveh protihrupnih kabin, v glavnem pa denarja za protihrupne kabine nikoli ni.

(Nadaljevanje na 5. strani)

ANALIZA NEZGOD V LESNI INDUSTRIJI OD 1.1. DO 30.6.84

TOZD	ŠTEVILO NEZGOD				ŠTEV. IZGUBLJENIH DNI							
	POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLEN	NA DELU	NA POTI	SKUPAJ	NA DELU	NA POTI	SKUPAJ	NA 1 NEZGODO	NA 1 ZAPOS.	% NEZGOD	% NEZGOD V LETU 83	INDEKS
ŽAGA - MISLINJA	53	3	-	3	44	-	44	14,6	0,8	5,6	7,4	75
ŽAGA OTIŠKI VRH	64	7	-	7	233	-	233	33,2	3,6	10,9	5,7	191
ŽAGA MUŠENIK	44	2	-	2	49	-	49	24,5	1,1	4,5	4,2	107
ŽAGA VUHRED	67	3	1	4	21	5	26	6,5	0,3	5,9	6,2	95
TIP OTIŠKI VRH	230	13	2	15	297	117	414	27,6	1,8	6,5	4,6	141
TP PAMEČE	318	14	5	19	325	27	352	18,5	1,1	5,9	4,9	120
TP PREVALJE	232	12	2	14	336	78	414	29,5	1,7	6,1	3,2	190
TSP Radlje-Podvelka	355	23	7	30	311	102	413	13,7	1,2	8,4	5,3	158
NOVA OPREMA	349	18	3	21	142	33	175	8,3	0,5	6,1	3,4	176
IB	34	-	1	1	-	22	22	22	0,6	2,9	-	-
BLAGOVNI PROMET	171	3	-	3	87	-	87	29	0,5	1,7	1,2	141
SKUPAJ do 30.6.84	1916	98	21	119	1845	384	2229	18,7	1,2	6,2	4,2	147
SKUPAJ do 30.6.83	1997	68	8	76	1173	181	1356	16,2	0,7	4,2	-	76
INDEKS	95	144	262	156	157	212	164	115	171	147	-	193

(Nadaljevanje s 4. strani)

Delavci sicer uporabljajo osebna zaščitna sredstva, kar pa ni trajna rešitev. Izvidi delavcev, ki so bili na zdravniških pregledih, pa nas resno opozarjajo, saj imamo že prve delavce s poklicno naglušnostjo, ki so okvaro sluha dobili na delovnem mestu.

Na področju požarnega varstva se največja pozornost posveča preventivi. Skoraj na vseh TOZD je požarno varstvo dokaj dobro urejeno, vsako leto imamo sicer več začetnih požarov, ki pa so takoj pogašeni. Večjo pozornost bi pa morali posvetiti redu in čistoči v vseh proizvodnih prostorih, da bi se sprotno odstranjevala vsa nepotrebna navlaka in odpadki, da bi se ves material: polizdelki in izdelki zlagali res na mesta, ki so zato določena, da ne bi bilo več založenih transportnih poti, ročnih gasilnih aparatov, zidnih hidrantov, zasilnih izhodov, da se prepove kajenje na mestih, kjer ni dovoljeno. Za vse te pomanjkljivosti so odgovorni delovodje, ki pa so premalo osveščeni, ali pa od svojih nadrejenih ne dobijo ustreznih nalogov za odpravo teh pomanjkljivosti.

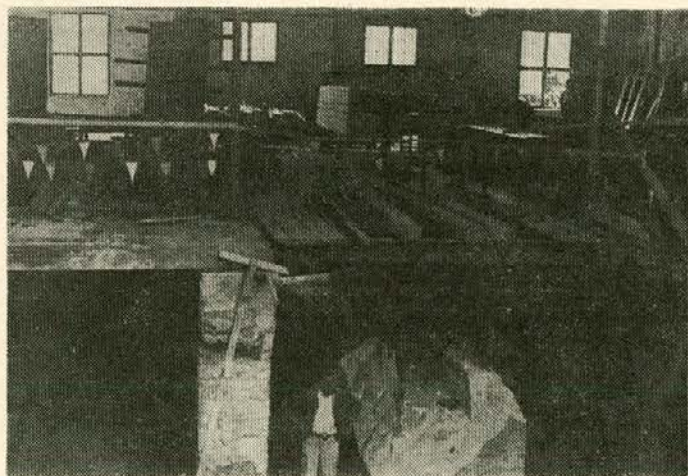
Franja Jurjec, varn. inž.

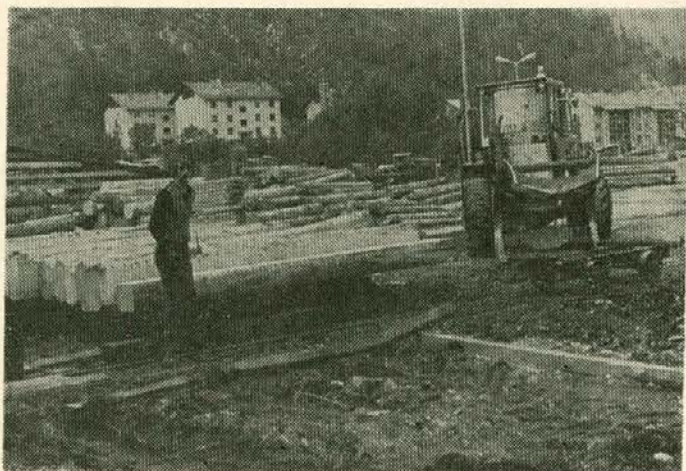
Naprava za zlaganje vratnih kril v TP Prevalje

Rekonstrukcija žagalnice v TOZD žaga Mušenik

Rekonstrukcija žagalnice v Mušeniku je bila zaradi dotrajanosti osnovnih strojev nujna. V dosedanji proizvodnji je bilo prisotno dosti težkega fizičnega dela, ki je povzročalo precej izostankov iz dela zaradi bolniškega staleža. Osnovni stroji so bili že dotrajani in so zahtevali prekomerno vzdrževanje.

Izkop temeljev za novo žagalnico

Skladišni prostor žage Mušenik

Pričakovati je bilo, da bi večje okvare na polnojar-menikih povzročile daljši izpad proizvodnje, kar bi zelo neugodno vplivalo na poslovanje TOZD.

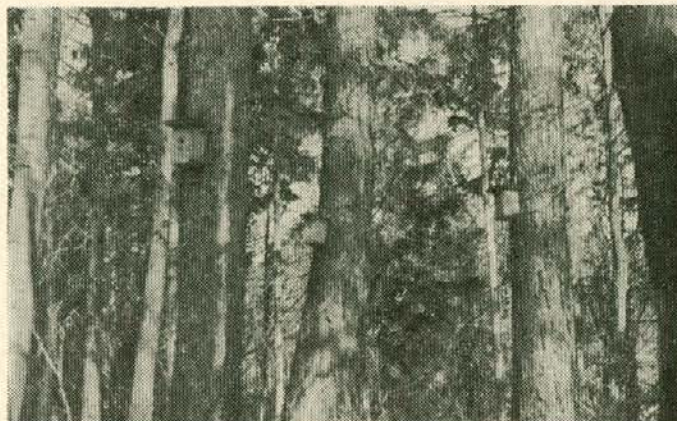
Zaradi tega smo poskušali z rekonstrukcijo doseči izboljšanje delovnih pogojev in odpravo tistih točk v delovnem procesu, kjer je nastopalo najtežje fizično delo. Osnovna značilnost novega tehnološkega procesa je ta, da bo proizvodnja potekala na enem polnojarmeniku. Ta je prestavljen iz žagalnice v Vuhredu in bo po zamenjavi vitalnih delov popolnoma zadostoval za razrez 20.000 m³ hlodovine na leto. Določen del transportne opreme je prav tako prestavljen iz žage v Vuhredu, večino transporterjev pa bo izdelala Tovarna opreme Mežica, ki ima na tem področju dovolj izkušenj.

Celoten transport hlodovine v žagalnico in žaganih sortimentov v žagalnici je mehaniziran, fizično delo bo nastopalo le še pri doziranju hlodovine oz. prizem na uvozni verižni transporter in pri zlaganju žaganic v zložaje.

Terminsko smo rekonstrukcijo planirali tako, da bi vsa gradbena dela bila opravljena v mesecu avgustu, montaža opreme in vseh instalacij se bo pričela koncem avgusta, zagon pa planiramo v mesecu septembru.

Upamo, da bo celotna rekonstrukcija v zadovoljstvo nas vseh, še posebej pa delavcev žage Mušenik, dala dobre rezultate.

Darko Štern, dipl. ing.

Valilnice

Lupilna linija v Mušeniku

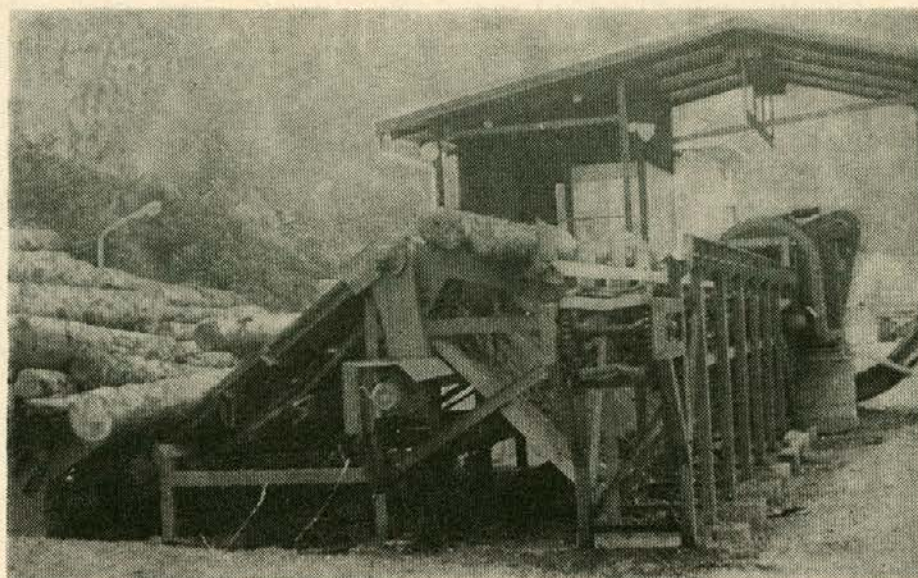
Na žagi v Mušeniku je pričela poskusno obratovati delno zgrajena linija za lupljenje hlodovine (izgradnja je predvidena v dveh ali treh etapah).

Že po dvotedenskih izkušnjah se lesarji pohvalno izražajo o pridobitvah z lupilno linijo, saj bodo imeli na polno-merjenikih oziroma tračnih žagah večje učinke, lažje delo, manjše stroške z brušenjem in nabavo žaganih listov, kateri so kot ostali repromateriali nabavljani iz uvoza.

Večji finančni in gospodarski izkupiček bi se moral pokazati tudi pri proizvodnji kvalitetnejšega rezanega lesa z obratovanjem lupilne linije, saj, ko je les olupljen, preprečujemo delovanje tehničnih škodljivcev — insektom in glivičnim obolenjem lesa. Tudi estetski videz rezanega lesa je pomemben pri klasiranju lesa za prodajo.

Najbrž je tehnološki spodrslijaj, ker lupilni stroj ne more održati droben in daljši tehnični les.

Dokler ne bo izgrajena celotna lupilna linija z vsemi prečnimi skladišči-

mi razdelilnimi, dodajalnimi in verižnimi transporterji, bo delo dražje in nevarno.

Nastopajo tudi težave, če delavci elektrogospodarstva predhodno ne javijo izpad električne napetosti, ker sortiment v lupilnem stroju zaglavi.

Inšpektorji dela so pri pregledu delovne naprave ugotovili za stanovanje v neposredni bližini lupilne linije preveč decibelov hrupa. Postaviti bo treba leseno steno s stiroporom, katera bo blažila hrup. Postavitev stene bo stala 200 starih milijonov.

KAREL DRETNIK

Službena potovanja v inozemstvo

(OD 1. I. — 30. VI. 1984)

Službena potovanja v inozemstvo v času od 1. I.—30. 6. 1984

Zap. št., Ime in priimek, Kam je potoval, Namen potovanja, Znesek

Gozd. Radlje

1. Verdnik Jože, Italija, Rešev. reklam., pogovor glede nadal. poslov. 6.989,00
2. Grebenc Rudolf, Italija, Rešev. reklam., pogovor glede nadal. poslov. 6.989,00

Transport in servisi Pameče

1. Pogorevc Drago, Italija, Ogled delovanja gozdar. žičn. 7.522,00

Zaga otiški vrh

1. Kotnik Tone, Italija, Sklepanje in podpis. pogodbe 360.645,00

TIP Otiški vrh

1. Skrezo Tomo, Avstrija, Reševanje reklam. razg. o uvozu 6.229,50
2. Skrezo Tomo, ZR Nemčija, Rešev. reklam. 13.265,50
3. Pečovnik Anton, ZR Nemčija, Rešev. ivernih plošč in vrat 87.050,00
4. Cerar Alojz, ZR Nemčija, Rešev. ivernih plošč in vrat 39.622,00
5. Kočvar Emil, ZR Nemčija, Rešev. ivernih plošč in vrat 39.622,00
6. Domijan Gvido, ZR Nemčija, Prezem tehn. dokum. za sušiln. 64.838,50
7. Pečovnik Anton, ZR Nemčija, Prezem tehn. dokum. za sušiln. 46.387,50

TP Pameče

1. Surbek Vlado, ZR Nemčija, Razčišč. tehnološko-tehnič. zahtev kupcev količin. dobave 84 50.924,95
2. Cegovnik Oto, ZR Nemčija, Razčišč. tehnološko-tehnič. zahtev kupcev količin. dobave 84 50.924,95
3. Konečnik Adi, ZR Nemčija, Razčišč. tehnološko-tehnič. zahtev kupcev količin. dobave 84 50.924,95
4. Pirkmajer Peter, ZR Nemčija, Razčišč. tehnološko-tehnič. zahtev kupcev količin. dobave 84 66.918,25
5. Stanonik Janko, ZR Nemčija, Razgovor glede izv. 19.646,00
6. Stanonik Janko, Avstrija, Možnost povečan. izvoza podbojev 25.308,00
7. Hrašček Vinko, Italija, Ogled sejma Interbimal 23.206,50
8. Vaukan Franc, Italija, Ogled sejma Interbimal 23.206,50
9. Marošek Anton, Italija, Ogled sejma Interbimal 23.321,50
10. Pirkmajer Peter, Italija, Ogled sejma Interbimal 36.221,50
11. Stanonik Janko, ZR Nemčija, Obisk firm 38.794,50

TP Prevalje

1. Kališnik Rudi, ZR Nemčija, Rešev. reklam. vrat. kril 39.622,00
2. Valtl Albert, ZR Nemčija, Rešev. reklam. vrat. kril 39.622,00
3. Šipek Miroslav, ZR Nemčija, Obisk firme Riphauzen Stolberg 21.378,00
4. Komprej Ivan, Italija, Ogled sejma Milano 21.787,50
5. Šipek Miroslav, ZR Nemčija, Obisk firme Lahman Bremen 28.346,00

TSP Radlje-Podvelka

1. Komljanec Janez, ZR Nemčija, Obisk sejma 22.691,00
2. Korat Franc, ZR Nemčija, Reklamacija lepjenih profilov 19.649,00

Skupne službe

1. Stres Jože, ZR Nemčija, Udel. na sejmu pohištva Köln 19.649,50
2. Rek Marjan, ZR Nemčija, Udel. na sejmu pohištva Köln 19.649,00

3. Cokan Bojan, ZR Nemčija, Obisk predstav. Slovenijales, Lesnina 19.546,50
4. Dretnik Dušan, ZR Nemčija, Obisk predstav. Slovenijales, Lesnina 25.956,50
5. Dolinšek Hubert, Avstrija, Sestanek IUFR 23.495,50
6. Stres Jože, ZR Nemčija, Sestanek s firmo ARTI in ROTO 14.803,00
7. Cokan Bojan, ZR Nemčija, Sestanek s firmo ARTI in ROTO 21.543,00
8. Tovšak Marjan, Danska, Sejem pohištva 18.147,50
9. Rek Marjan, Italija, Ogled sejma v Milanu 31.849,50
10. Stumpf Ana, Italija, Ogled sejma v Milanu 21.787,00
11. Jandl Mitja, Italija, Demonstr. gozd. meh. 5.453,50

Blagovni promet

1. Ogriz Janko, ZR Nemčija, Obisk mednarodnega sejma gradbeništva v Münchnu 19.605,40
2. Rus Bogomir, ZR Nemčija, Obisk mednarodnega sejma gradbeništva v Münchnu 25.563,50
3. Krebs Franc, ZR Nemčija, Obisk mednarodnega sejma oblažinj. in masivnega pohištva v Kölnu in razgovor s kupci naših izdelkov 58.676,10
4. Domijan Milka, Italija, Dogovor glede izvoza žaganega lesa za leto 1984 29.234,70
5. Krebs Franc, ZR Nemčija, Reševanje reklamacij lepjenih profilov pri T. Moderne Bauelemente Bremen 21.938,35
6. Gornjak Marjan, ZR Nemčija, Obisk kupcev naših izdel., reševanje reklamacij iver. plošč + vratnih kril pri f. Masen Hürth in Ripphausen Stolberg 23.160,50
7. Krebs Franc, Avstrija, Reševanje reklamacij iver. plošč pri f. Egger 6.292,50
8. Dremel Franc, Avstrija, Nabava in prevzem furnir. pri f. Scharg Wolfsberg 6.640,50
9. Gornjak Marjan, Avstrija, Razgovor o prodaji iver. plošč pri f. Egger 13.632,60
10. Epšek Franc, Avstrija, Razgovor o dobavi brusnih papirjev za TIP Otiški vrh pri f. J. Peneff Graz 3.349,50
11. Mihelj Ernest, Avstrija, Razgovor o dobavi brus. papirjev za TIP Otiški vrh pri f. J. Peneff Graz 3.349,50
12. Savinec Mihael, Avstrija, Razgovor glede izvoza ivernih plošč pri f. Egger 6.292,50
13. Gomboc Ludvik, Danska, Obisk skandinavskega sejma pohištva v Københavnu 14.407,00
14. Dremel Franc, Avstrija, Nabava furnirja za TP Pameče in TP Prevalje 7.197,50
15. Dremel Franc, Italija, Nabava in prevzem furnir. pri firmah Jazbar, Indules in Pelikan v Trstu 3.761,00
16. Mihelj Ernest, Italija, Nabava furnirja pri firm. Jazbar, Indules in Pelikan v Trstu 3.761,00
17. Suler Amalija, ZR Nemčija, Obisk f. Klute, Pusch in Schlemmer 22.084,00
18. Suler Amalija, ZR Nemčija, Obisk f. Schlemmer, Pusch in Lesco 23.840,50
19. Mihelj Ernest, ZR Nemčija, Obisk firm Lesco, Slovenijales-Handels in Dimter 23.762,30
20. Krumpačnik Franc, Avstrija, Nabava rezervnih delov pri f. Schneker Salzburg za TIP Otiški vrh 7.975,00

Jožica Šave, oec.

STROKOVNI IZPITI V LESNI V PRVEM POLLETJU

1. KREBS RENATA, kemijski tehnik, mentor Črešnik Marjana, kemijski tehnik, TOZD TP PAMEČE. Tema strokovne naloge: Analize, ki se opravljajo v TP Pameče in potrebna znanja.

Zunanji član: Tručl Nika, kemijski tehnik, Zlatorog Maribor.

2. FAJMUŠ JERNEJ, lesar ozek profil, mentor Svetec Hinko, delovodja, TOZD TP Pameče. Tema strokovne naloge: Danckert, mizni rezkar, formatna žaga, koordinatka.

Zunanji član: Krevh Jože, lesarski tehnik, Tovarna meril Slovenj Gradec.

3. KREVIH JANJA, gradbeni tehnik, mentor Marzel Vlado, gozdarski tehnik, TOZD Gradnje. Tema strokovne naloge: Gradbena dokumentacija.

Zunanji član: Ježovnik Viktor, gradbeni tehnik, SGP Kograd Dravograd.

4. KOČNIK BOJAN, gozdarski tehnik, mentor Mikeln Janko, dipl. inž. gozd., TOK Ravne. Tema strokovne naloge: Pomen gozdnogojitvenega načrtovanja in gozdnogojitveni načrt »Ruter«. Zunanji član: Kumer Pavle, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Celje.

5. MIKLAŠIČ ZDRAVKO, gozdarski tehnik, mentor Ferlic Pavle, dipl. inž. gozd., TOZD GO Radlje. Tema strokovne naloge: Gozdnogojitveni in sečno-spravljalni načrt v revirju Primož.

Zunanji član: Kumer Pavle, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Celje.

6. PRITERŽNIK SILVO, dipl. inž. gozd., mentor Modic Tone, dipl. inž. gozd., TOK Radlje. Tema strokovne na-

loge: Stanje in perspektivni razvoj pridobivanja lesa na TOK Radlje.

Zunanji član: Mag. Ajdič Jože, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Maribor.

7. POROČNIK MILAN, gozdarski tehnik, mentor Leskovec Filip, dipl. inž. gozd., TOK Ravne. Tema strokovne naloge: Analiza odprtosti in spravljalnih razmer na primeru revirja Hudi kot.

Zunanji član: Mag. Ajdič Jože, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Maribor.

8. PLANINŠIČ ANTON, lesar ozek profil, mentor Pisnik Maks, delovodja, TOZD TSP-Radjle. Tema strokovne naloge: Čepilka.

Zunanji član: Rožej Simon, dipl. inž. les., Imont Dravograd.

9. RIBIČ KONRAD, lesar ozek profil, mentor Pisnik Maks, delovodja, TOZD TSP Radlje-Podvelka, tema strokovne naloge: Večlistna krožna žaga.

Zunanji član: Rožej Simon, dipl. inž. les., Imont Dravograd.

10. VERHNJAK ŠTEFAN, lesar ozek profil, mentor Svetec Hinko, delovodja, TOZD TP Pameče. Tema strokovne naloge: Stara lakirna linija, dvojni rezkar, hidravlična stiskalnica, čeljenje furnirja.

Zunanji član: Krevh Jože, lesarski tehnik, Tovarna meril Slovenj Gradec.

11. ŠTERN FRANC, gozdarski tehnik, mentor Kotnik Ludvik, dipl. inž. gozd., TOK Ravne. Tema strokovne naloge: Gospodarjenje na kmetiji »Jakše«.

Zunanji član: Kumer Pavle, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Celje.

12. TERNIK SILVA, dipl. oec., mentor Kac Maksimiljan, dipl. oec., TOZD Blagovni promet. Tema strokovne naloge: Analiza in raziskava trga oken za TOZD TSP Radlje-TO Podvelka.

Zunanji član: Špeglič Erika, dipl. oec., TUS Slovenj Gradec.

13. TERTINEK MIHA, lesar ozek profil, mentor Pisnik Oto, delovodja, TOZD TSP Radlje-Podvelka. Tema strokovne naloge: Štiristranski skobelni stroj.

Zunanji član: Rožej Simon, dipl. inž. les., Imont Dravograd.

14. TISNIKAR MIROSLAV, strojni tehnik, mentor Bricman Ivan, delovodja, TOZD TP Pameče. Tema strokovne naloge: Generalno popravilo brusilnega stroja »Heeseman«.

Zunanji član: Senica Marjan, dipl. inž. strojn., Železarna Ravne.

15. KONEČNIK MATJAŽ, gozdarski tehnik, mentor Nabernik Maks, oec., TOZD Gradnje. Tema strokovne naloge: Operativne naloge gradbenega delovodja pri izvedbi del gradbenih objektov.

Zunanji član: Kumer Pavel, dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Celje.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem mentorjem in zunanjim članom za njihov trud.

Izobraževalni center

Kako živi upokojenec?

O upokojenih se v javnosti zelo malo govori in piše, čeprav bi zaslužili več pozornosti družbe.

Ko delavcu potečejo delovna leta, dobi svojo odpravnino, nekaj besed v zahvalo za njegovo delo, potem pa ostane sam, pozabljen kot mrlič po pogrebu. Naprej naj se znajde sam, kakor ve in zna. Če ima malo pokojnino, si pač mora iskati dodaten zaslužek, od svoje delovne organizacije je odpisan in pozabljen.

Ali ni to krivično za generacije, ki odhajajo v pokoj zadnja leta? Še bolj zgarani so tisti, ki so delali kjerkoli že v bivši Jugoslaviji in prestali nato še vojno. Ti so nosili največje breme in v najtežjih pogojih delali in gradili novo domovino. Vse, kar danes imamo, je sad njihovega dela in žuljev. Deset in večurni delavnik na kmetih, z lopato, motiko in koso, brez malice. Ob koščku kruha, ponekod tudi brez le-tega se je delalo in nihče ni tožil. Vse delo je slonelo na rokah in moči telesa. V gozdu z ročno žago in sekiro, vzdigovanje hlovov na vozove in tako dalje. Ko danes opazuješ delavce po žagarskih obratih, tovarnah in drugod se zdi, da se v primerjavi s tistim časom igračka, jo, pa še tožijo, da jim je težko.

Kljub temu so ti ljudje mnogo stari z veseljem, za družbo. Kmetje so v teh malih kmečkih zadrugah odstopili svoj dobiček in gradili zadržne domove. V Sentiču je bil že pred vojno na zamočvirjeni zemlji zgrajen prosvetni dom s prostovoljnimi delom in še bi lahko naštevali. Tudi danes vidiš največ upokojencev pri javnih delih, kjer nesebično pomagajo. Tej generaciji, ki je toliko prestala in gradila domovino, je družba dolžna vso pozornost in pomoč, saj danes mladi razpolagajo z rezultati njihovega dela. Imajo zaščitna sredstva, stroje, tople malice, organizirane prevoze na delo, stanovanja in tako dalje, o čemer včasih niso niti sagnjali.

Delo preteklosti je pozabljeno in nihče se več na to ne spomni, niti na ljudi, ki so takrat delali. Upokojeni se zbirajo v svojih družtvih in si skušajo popestriti svoja stara leta s temi skromnimi možnostmi kot jih imajo, s članarino se vzdržujejo finančno. Prostorov kljub temu, da so gradili domove, nimajo. Misljina združuje v svojem društvu še kraje Dolci, Dovže in Zaverše, odborniki pa se stiskajo na sejah v svoji pisarni, ki meri štiri ali pet m², kot sardine v konzervi. Ali ne bi bilo prav, da bi našli prostore za svoje sestanke in družabno življenje v svojih prostorih, torej v svojih lastnih domovih, ki so jih zgra-

dili in so sedaj last drugih. Sami naj bi odločali, kaj naj bilo v njihovih lastnih stavbah, ki so jih zgradili.

Nikjer, razen na izletih, ni prilike, da bi prišli skupaj in se pogovorili in zabavali. Konkretno v vasi Sentiču ni nobene gostilne, kjer bi človek ob nedeljah sedel in pokramljal s sosedom ali vaščanom sosednjih krajev. Domovi so zaklenjeni. Razen kina v prosvetni dvorani ni ničesar za starejše ljudi. V starih časih so mladi kljub težkim razmeram delali na kmetih in drugod po žagah in gozdovih in še našli čas za dramske predstave, ki so se vrstile leto za letom. Imeli smo knjižnico in bralno društvo. To so bile prilike za žive stike z ljudmi. Danes razen žoge in drugega športa ni ničesar, to pa ni za starejše ljudi. Nekoč so živele tri gostilne v Sentiču, danes ne more živeti niti ena, kjer bi človek po pogrebi, porokah in drugih prilikah posedel ob kozarčku s svojimi znanci. Izginili so še tisti pičli stiki med ljudmi, ki nas vežejo.

Mladi se bodo še zabavali na športnih igriščih, v kinu, stari pa bomo ždeli doma in čez čas eden drugega ne bomo več poznali. Ne bo več petja v družbi in medsebojnih pogovorov. Brneli bodo stroji in mrtvi ekrani in kasete nam bodo še za kratek čas.

Tipično za atomski vek!

Jože Krajnc

Utrinki iz proizvodnega dela

V sredo popoldan, dne 1. 8. 1984, sva se s sodelavko Cvetko napotili v TOZD Nova oprema delat v proizvodnjo. Zasluge tega proizvodnega dne je na predlog konference sindikata Lesne in na podlagi osebne odločitve sindikat interne banke namenil sindikatu TOZD TSP Radlje — Podvelka za osebne dohodke delavcev. Delavci TOZD TSP Radlje — Podvelka so imeli v mesecu juniju in juliju po predpisanim zakonu zadržane osebne dohodke.

Delovodja naju je popeljal v obrat dokončne izdelave vzmetnic. Mene je ustavil pri stroju, kjer sem s skupino štirih delavk pomagala pripraviti vzmetnico do spusta v stroj, ki ji pri izhodu iz stroja daje dokončno obliko s preobleko iz blaga.

Moj namen ni opisati dela, temveč odnose med sodelavci, med katerimi sem bila popoldne. Delala sem pred strojem z delavko iz Nove opreme, drugi dve sta delali pri izhodu vzmetnic iz stroja. Meni ni nobeden rekel: »Ti boš to delala in takole.« Tudi nobene besede ni katera spregovorila z mano, tako sem se pač sama vključila v delo tako, da sem spremljala njihove gibe in spretnost. Močno sem se trudila, da ja ne bi zaostajala za mojo sodelavko. Čez kakšno uro dela se je med njimi že vnel prepir, iz katerega sem razbrala, da sva midve prepočasni. Vprašala sem, kaj je temu vzrok, ko vendar tako hitiva, da sva čisto prepoteni in pravi tovarišica z imenom Marjana, da je želela samo zamenjavo, da bi jaz šla k stroju pri izhodu vzmetnic, vendar se ostali dve nista strinjali. Povprašala sem Marjano, zakaj delovodja takšnih zadev ne uredi, saj je vendar to organizacijska stvar, pa je samo skomignil z rameni.

Po malici znova doživim še hujši prepir med delovodjem in mojimi sodelavkami. Bilo je pa takole: kot sem že prej omenila, mi nihče ni rekel, ti boš delala to in takole (npr. sedaj pripravimo k stroju material ipd.), sem pač tudi sedaj spremljala Marjano, oziroma sem šla za njo, ko jo je klicala druga sodelavka. Mislila sem, da gredo po material, jim bom pa pomagala. Ko pridem bliže, bile so v pisarni na koncu tistega oddelka, slišim, kako je delovodja kričal na njih in govoril, da ne bo norme in, da jim za režijo nima kaj pisati. Za mene tudi to pot ni imel besede. Nič nisem rekla, obrnila sem se in odšla. Ostale tri so kmalu prišle za mano. Zopet sem povprašala Marjano, kje je vzrok za tak prepir, pa pravi, da sta krivi ostali dve sodelavki.

Nato smo delali vzmetnice, ki so bolj komplicirane pri preoblikah pri izhodu. Sodelavki sta rekli, naj to delava z Marjano. Ta je popustila in sva prevzeli to delo, nakar je stekla proizvodnja normalnih vzmetnic in zopet smo zamenjali delovna opravila. Vprašala sem, zakaj delovodja take stvari ne uredi na delovnem mestu, posebno pa v primeru, ko so imeli v skupini mene, ki sem prvič opravljala to delo. Sodelavka je zopet samo skomignila z rameni.

Kje in kdo je odgovoren, na kakšni ravni je organizacija proizvodnje, kakšni so končni rezultati takšnih odnosov, če se take stvari dogajajo dan za dnem?

Ob treh je bil prvi odmor in delavci so odšli, jaz pa za njimi (povabil me ni nihče) in sem z ostalimi sedla za mizo v prostoru za počitek. Pili so kisel

vodo (kasneje sem zvedela, da jim v tem oddelku pripada, ker se močno praši). Odžejala sem se v kotu z navadno vodo in potrta odšla v halo. Tam sem videla sodelavko Cvetko, kako je vsa izmučena in žalostna sedela. Povedala mi je, da so delavci odšli, ne da bi ji kaj rekli. Delala je v isti hali, kakšnih 20 metrov vstran od mene in je z eno delavko iz Nove opreme strojno pakirala vzmetnice. Vseh osem ur z njo ni spregovorila besede.

Pri malici sva zopet capljali za njimi, kjer naju je razvedril nasmejani obraz kuharice, pa še oro nama je poklonila. Mislila sem, da se pozna s Cvetko, pa jo je tudi ona prvič videla.

Ob pol desetih smo pričeli čistiti, nato sva se s Cvetko odpravili v pisarno v hali, kjer sva imeli torbice. Delovodja naju je komaj pogledal, nazadnje pa le spregovoril in vprašal, če sva izmučeni. Odgovorila sem mu, da to ni tako hudo kot prepir, ki sem ga doživela. Odgovoril je: »Saj ni bil zaradi vas«.

Dokončno sva se uredili v prostoru za počitek. Pri odhodu domov sem z grenkobo iztisnila »Lahko noč!« Cvetki še to ni šlo iz ust, nato sva se potrta napotili domov.

To so bili utrinki iz proizvodnega dela na Novi opremi, ki ti dajo misliti. Delala sem večkrat v proizvodnji v naših temeljnih organizacijah in sicer v Pamečah, v TSP Radlje Podvelka in na žagi v Otiškem Vrhu. Povsod so me z veseljem sprejeli, odnosi med delavci so bili odlični, seznanila sem se z celotno proizvodnjo in njihovimi problemi. Zelo pozitivno so ocenili odločitve delavcev skupnih služb, da gredo na proizvodno delo.

Terezija Križan

Razvoj in delo zavoda za delovno usposabljanje mladine v Črni na Koroškem

Ob prejemu Žagarjevega priznanja

Zavod za delovno usposabljanje mladine v Črni na Koroškem je samostojna samoupravna delovna organizacija, ki opravlja dejavnost posebnega družbenega pomena. Naloga zavoda je, da usposablja zmerno in težje duševno prizadete otroke in mladostnike, ki niso sposobni za šolanje, so pa sposobni za delovno usposabljanje in pridobivanje osnovnih socialnih in delovnih navad. Poleg tega ima zavod organizirano delavnico pod posebnimi pogoji, kjer z eksternim in domskim varstvom skrbi za zaposlovanje, vzgojo in varstvo zmerno duševno prizadetih odraslih oseb.

Zavod je republiška institucija, zato sprejema otroke in mladostnike iz cele Slovenije.

Glavni smotri zavoda

1. Razvija:

— obstoječe intelektualne funkcije,

— pozitivne emocionalne reakcije,

— nagibe in hotenja,

— osebno samostojnost (skrb za samega sebe),

— higienske navade,

— delovne privajenosti in tehnike,

— socializacijo v najširšem smislu.

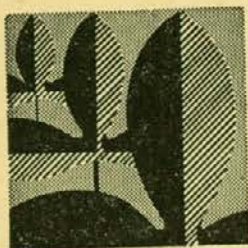
2. Skrbi za otrokov in mladostnikov telesni razvoj in korekcijo telesnih hib.

3. Delavnica pod posebnimi pogoji nudi odraslim duševno prizadetim osebam zaposlitev, nadaljnje usposabljanje v skladu z njihovimi sposobnostmi in hotenji, nego in varstvo.

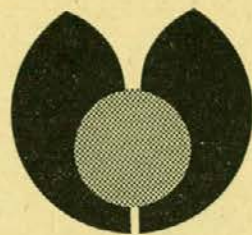
Prva skupina otrok je prišla v zavod v Črno 20. 2. 1968. Prišli so v neurejene in neprimerne prostore, sprejeli so jih ljudje, ki o njih niso veliko vedeli. Na ta dan je zavod pričel s svojim delom — praktično iz nič. Zato sta bili prvi in temeljni usmeritvi zavoda že takoj v začetku: pridobiti ustrezno strokovnost

delavcev ter prilagoditev obstoječih prostorov načelom delovnega usposabljanja. Tako ena kot druga naloga sta zahtevali precejšen napor in odpovedovanje celotnega kolektiva. Zavod je omogočil študij ob delu več kot 25 delavcem; v glavnem v Ljubljani na Pedagoški akademiji, na oddelku za specialne pedagogije, saj je bil to v tem času izredno deficitaren poklic. Velika večina je končala študij in je zavod danes praktično v celoti ustrezno strokovno zaseden. Vse napore študija, ki je z večjo ali manjšo intenziteto trajal več kot 10 let, najbolj intenzivno v letih 1971—1976, so delavci zavoda reševali z obstoječimi ljudmi in lastnimi sredstvi, praktično brez zunanje pomoči.

Z namenom, da bi ustvarili čim boljše življenjske pogoje za gojence in tudi delovne pogoje za delavce, so delavci zavoda ob pomoči različnih dotacij iz leta v leto namenjali velik del svojih lastnih sredstev za adaptacije, preurejanje in nabavo opreme. Z leti, vse bogatejšimi izkušnjami, spoznavanjem potreb prizadetih oseb, je zavod razvil tako imenovani družinski sistem vzgoje in dela. Bistvo sistema, ki je pravo na-

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC
KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Vihamnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednika Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1984.

LETO IV — ŠTEVILKA 8/9

SEPTEMBER 1984

POSTNINA PLAČANA

Poslovanje kmetijske zadruge

Težavne razmere gospodarjenja v letošnjem prvem polletju so se odražale seveda tudi v kmetijstvu. Pojavljali so se likvidnostni problemi pomanjkanje reprodukcijskih materialov in visoke cene le-teh. Posebno pereče je bilo za živinorejo pomanjkanje koruze. Kljub temu so bili doseženi v kmetijski dejavnosti naslednji proizvodni rezultati:

1. mleko (v 000 l)	doseženo I. poll. 1983	I. poll. 1984	ind.	plan 1984	% izpol.
— družb. kmet. proiz.	551	580	105	1.153	50
— zadružna proiz.	3.689	4.121	112	8.478	49
skupaj:	4.240	4.700	111	9.631	49

Na farmah v družbenem sektorju kmetijstva se je prireja mleka povečala za 5%, kmetje kooperanti pa so oddali 12% več mleka kot lani v I. polletju. Plan prireje mleka je bil v povprečju izpolnjen 49%.

V družbenem sektorju je bila mlečnost na eno kravo 2339 l, kar je 10% več kot v enakem obdobju lani. Najboljšo mlečnost (2454 l) so dosegli v TZO »TRATA« Prevalje.

V zadružnem sektorju pa so kmetje oddali 1022 l mleka na kravo in 4539 l mleka na kmetijo. Količina oddanega mleka na 1 kravo je bila letos manjša kot lani v enakem obdobju, čemur je vzrok predvsem manjša poraba krmil. Več oddanega mleka na 1 kmetijo pa je posledica večjega števila krav, ki so v kontroli.

2. Klavna živina (ton)	I. poll. 1983	I. poll. 1984	ind.	plan 1984	% izpol.
— družb. kmet. proizv.	34	38	113	47	81
— zadružna proizv.	592	592	100	1.155	51
skupaj	626	630	101	1.202	52

Iz družbene kmetijske proizvodnje oddajo minimalne količine klavne živine v primerjavi z odkupom od kmetov kooperantov. Glede na oddane količine klavne živine iz zadružne proizvodnje, ki se v letošnjem letu niso bistveno povečale (kar je posledica neugodnih cenovnih razmerij), bo potrebna še večja preusmeritev na pitanje z doma pridelano krmo.

Tudi število kooperantov, ki oddajajo klavno živino in količine oddane klavne živine na enega kooperanta, so v letošnjem I. polletju ostale nespremenjene glede na lansko enako obdobje.

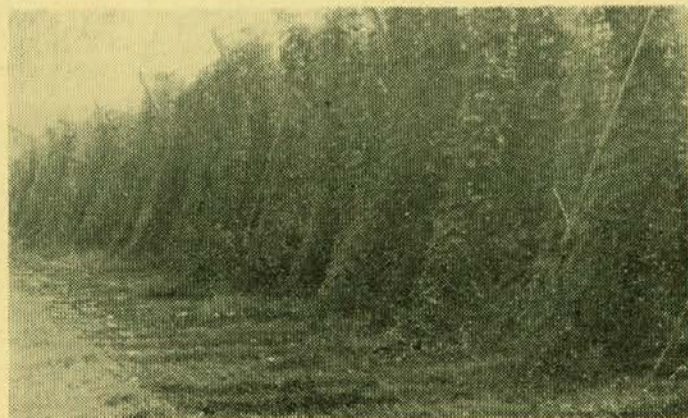
Zaradi manjšega pridelka osnovne krme na nekaterih območjih (toča!) bo potrebno pravočasno nabaviti in tudi kreditirati kurozo in pesne rezance za vse oškodovane kmetije, ki oddajajo tržne viške. Kot spodbuda za večje privezovanje telet se naj uporabijo tudi namensko zbrana intervencijska sredstva po samoupravnem sporazumu za živinorejo v znesku 8.500.000 din. Ta sredstva naj se uporabijo za regresiranje obrestne mere, pri kreditiranju nabave telet za nadaljnje pitanje.

OBVESTILO

Obveščamo vse kmetijske proizvajalce na območju koroške krajine, da bi potrebe za leto 1985 za kmetijsko mehanizacijo, gnojila in nabavo koruze, prijavili pospeševalni službi pri svojih TZO.

Podatke potrebnih količin materialov nujno potrebujemo, da bi oskrba potekala nemoteno. Vsak kmet sigurno ve kaj namerava kupiti naslednje leto in zato prosimo, da te želje zaupate nam, kar nam bo v veliko pomoč za popolno oskrbo z materiali.

Potrebe je nujno prijaviti pospeševalni službi do konca meseca septembra 1984.

Tudi tega bomo obrali, foto: J. K.

Kmet tako ob oddaji pitanca poravna samo dejansko nabavno vrednost teleta, obresti od kredita pa se pokrijejo iz teh sredstev.

Mesarska dejavnost

Stagnacija prireje goveje klavne živine je razvidna tudi v mesarstvu. Klavni prašiči se odkupujejo deloma na domačem področju, deloma drugod. Nabava drugod je letos polovico manjša kot lani v enakem obdobju (cene). Kot posledica gornjih ugotovitev je tudi proizvodnja mesa manjša. Proizvodnja mesnih izdelkov pa je večja za 14 %.

Nasprotno od količin oddanih v I. polletju pa se za naprej pričakuje precej večja ponudba klavne živine.

Oskrba z reprodukcijskim materialom in kmetijsko mehanizacijo

Prodaja umetnih gnojil je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta večja za 29 %. To je ugoden podatek, saj je obstajala bojazen, da bo zaradi visokih cen gnojil, prodaja upadla; kar bi imelo posledice v vsej kmetijski proizvodnji. Zaradi pravočasne dobave gnojil za sezono 1984/85 naj vse TZO zberejo individualna naročila za tržno usmerjene kmetije, zaradi kreditiranja gnojil za pogodbeno proizvodnjo.

Krmil je bilo prodanih 1156 ton, koruze pa le 274 ton. Ta dva podatka nam kažeta, da so bili kmetje prisiljeni kupovati krmila, zaradi pomanjkanja koruze na tržišču. Za kmete, kooperante-proizvajalce tržnih viškov, naj bi se v jeseni poskrbelo za pravočasno nabavo koruze po zmerni obrestni meri.

Zelo kritična je bila tudi oskrba s cementom in ostalim gradbenim materialom, kar je vplivalo na izvrševanje investicij. Precej pa se je izboljšala oskrba kmetov s traktorji, zaradi direktnega sporazuma s tovarno traktorjev Store, ki sedaj dobavlja traktorje mesečno po dinamiki.

Glede na draga obratna sredstva je potrebno v trgovinah pospešiti obračanje zalog in zmanjšati zaloge trgovskega blaga, ki ne služi kmetijski proizvodnji.

Finančni kazalci poslovanja

Celotni prihodek za I. polletje je znašal 1.021.063.000 din in se je od enakega obdobja lani povečala za 54 %, dohodek za 68 %, bruto osebni dohodki za 45 % in akumulacija za 104 %.

Razmerje med celotnim prihodkom in porabljenimi sredstvi (ekonomičnost) je ugodnejše kot v lanskem prvem polletju.

Delitev dohodka je bila v skladu z resolucijo:

— sredstva za akumulacijo so se povečala bolj kot osebni dohodki in

— sredstva za osebne dohodke in skupno porabo so narasčala za okrog 20 % počasneje kot rast dohodka.

Poprečni mesečni neto osebni dohodek na delavca se je v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 41 % in znaša 20.149 din. Delitev osebnih dohodkov je v skladu z dogovorom o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1984.

Marjana Sušec, oec.

Šmartno

Za boljšo povezanost in trdnejše sodelovanje kmet-zadruga

Zadružna zveza Slovenije uvaja novo enotno pogodbo o proizvodnem sodelovanju v kmetijski proizvodnji. Sklenitev te nove letne pogodbe je tako kot članstvo v zadrugi prostovoljna zadeva slehernega kmeta. Ko pa je pogodba sklenjena, je izpolnjevanje dogovorjenega obvezujoče za KMETA in za ZADRUGO.

Do sedaj smo morali za urejanje medsebojnih odnosov sklepati najrazličnejše pogodbe: za uveljavljanje oprostitev davka na gradbeni material in gorivo, posebej za uveljavljanje premij in regresov, za najemanje kreditov itd. po novem tudi za kmečko pokojninsko zavarovanje. Vse te številne pogodbe naj bi nadomestila ta nova poenostavljena pogodba, ki jo bomo sklepali na začetku vsakega leta.

Kaj želimo doseči z novo pogodbo?

— Na začetku leta je potreben enkraten dogovor za vso organizirano, tržno pridelavo na kmetiji za tekoče leto. Zadrugi bo tako omogočeno, da pravočasno zagotovi prodajo vseh pridelkov v začetku leta s pogodbami, ki jih bo sklepala z velikimi odjemalci in za izvoz.

— Za pogodbeno dogovorjeno proizvodnjo bo zadruga morala sleherni kmetiji preskrbeti ves potreben reprodukcijski material (gnojilo, semena, gorivo, krmila) in druge kmetijske potreščine. Tako bo sleherni kmet že ob sklenitvi pogodbe moral naročiti vse potrebno za tekoče leto. Le tako bo zadruga lahko izpolnila svojo pogodbeno obvezo za oskrbo vsega potrebnega in tudi denar za kreditiranje.

— V naprej naročene in znane količine gnojil in drugih potrebščin za vsako kmetijo bo mogoče tudi direktno dostaviti na dom ali pa vsaj čim bližje kmetije. Odpadli bodo nepotrebni stroški za razkladanje in ponovno nakladanje ter skladiščenje v zadrugnem skladišču. Le na ta način bo mogoče tudi po tej plati izenačiti proizvodnjo z družbeno proizvodnjo na zadružnih ekonomijah.

V zadružni trgovini, dražje in s takojšnjim plačilom pa bodo kupovali vsi tisti, ki ne bodo pravočasno vnaprej za tekoče leto pogodbeno naročili vseh reprodukcijskih potrebščin.

— Posebej velja poudariti obveznost zadruga, da zagotovi vsem članom zadruga kvalitetno strokovno službo in sredstva za naložbe v načrtovano skupno proizvodnjo.

Sodobna kmetijska proizvodnja je vedno bolj strokovno zahtevna. Zato je pri uresničevanju načrtovane proizvodnje potrebna strokovna pomoč neposredno na kmetiji (ne v pisarni).

— Z novo pogodbo bo seveda bolj zavezujoča tudi obveznost kmeta, da bo v dogovorjenem roku oddal vse pogodbene količine pridelkov v predpisani kvaliteti.

— Le za pogodbeno tržno kmetijsko proizvodnjo bodo zagotovljene tudi vse družbene ugodnosti kot so premije in regresi, davčne olajšave in končno tudi prispevek zadruga k pokojninskemu zavarovanju kmetov. In le za pogodbeno proizvodnjo bodo na razpolago ustrezni ugodnejši letni krediti.

Na kratko povedano: s to novo pogodbo bo lahko zadruga zagotovila večji prednostni položaj članov zadruga tako pri oskrbi z vsemi kmetijskimi potrebščinami kot pri prodaji vseh pogodbeno dogovorjenih tržnih viškov. Končno bo zadruga morala prevzeti tudi del tveganja za skupno načrtovano proizvodnjo. Zato je predvideno tudi skupno zavarovanje pri zavarovalni skupnosti, če se bomo seveda tako dogovorili.

Ivan Uršič, dipl. ing. agr.

Aktiv mladih zadružnikov Prevalje

V Prevaljah že nekaj let uspešno deluje v okviru občinske konference Zveza socialistične mladine občine Ravne na Koroškem aktiv mladih zadružnikov. Aktiv šteje 45 članov mladih fantov in deklet. Člani aktiva se redno sestajajo vsako zadnjo soboto v mesecu v poznopoldanskih in večernih urah. Na teh sestankih, na katere so povabljeni vsi člani in članice, se dogovarjajo o akcijah in programih dela aktiva. Lotevajo se predvsem takšnih del in nalog, kjer poleg dela, prakse in učenja tudi kaj zaslužijo, saj jim tako pridobljenega sredstva omogočajo obstoj in napredek aktiva. Za dobro delo aktiva ima prav gotovo nemajhne zasluge njihov predsednik in mentor Iztok Kovač, veterinarski tehnik, zaposlen pa kot molzni kontrolor v KKZ—TZO »TRATA« Prevalje. Če pogledamo kaj so v zadnjih letih naredili potem vidimo, da so bili pridni in prizadevni, saj so čistili gozdove in pašnike gozdarstva Ravne in KKZ TZO »TRATA« Prevalje, pobirali in odstranjevali kamenje s trase plinovoda, pomagali prizadetim po požaru. Skopali so jarke za strelvod pri Rašesniku, pomagali pri kmetu Račelu na Zelenbregu, ko je gospodar zbolel. Pridno so se udeleževali tudi zimskih strokovnih predavanj iz kmetijstva, ki jih prireja strokovna služba »TRATE« v Prevaljah. Vsako leto sodelujejo pri Titovi štafeti v Ravenski občini. Leta 1983 so bili glavni nosilci štafete, nosila jo je članica aktiva Glinik Anica.

S svojimi delegati so leta 1983 bili tudi na kongresu Zveze socialistične mladine Slovenije v Novem mestu.

Ze 1982. leta so organizirali nadvse uspeh izlet v Novo gorico, lani in letos pa je izlet žal odpadel, ker je bilo premalo prijavljenih.

Sodelujejo tudi na kvizu »Mladi in kmetijstvo«. Lani so bili v Titovem Velenju drugi, letos pa v Mozirju 8. Aktiv priredi vsako leto tudi sankasno tekmo in šahovski turnir na Prevaljah.

Tudi vsakoletnega republiškega srečanja »Mladih zadružnikov Slovenije« se redno udeležujejo, tako so letos na Vranskem dosegli prvo mesto pri plezanju na mlaj, po malico, v skupni uvrstitvi pa so dosegli 8. mesto.

Ze leta 1980 so za svoje delo prejeli republiško priznanje ZSM Slovenije, letos pa srebrno plaketo občinske konference ZSMS Ravne na Koroškem, predsednik pa osebno srebrni znak. Prizadevnemu aktivu čestitamo za dosežene uspehe tudi mi!

ROK GORENŠEK

UGODNA PONUDBA

KKZ TOZD MESNINA Otiški vrh, nudi vsem svojim dobaviteljem klavne živine, ki pogodbeno oddajajo živino preko svojih TZO, prodajo vse vrste mesnih izdelkov, s tem da za kupljene količine najmanj nad 10 kg zaračunava samo po grosističnih cenah.

Udeležanke tečaja

Učile so se kuhanja

V Črni na Koroškem smo v februarju, marcu in aprilu pripravili kuharski tečaj za kmečke žene. Pobudnik in organizator je bila pospeševalna služba KKZ TZO »TRATA« Prevalje.

Po dolgih 28. letih (zadnji tečaj s podobno vsebino je bil pri Matevžu leta 1956) so se kmečke gospodinje zopet zbrale, da bi si obogatile znanje o zdravem načinu življenja, o zdravi prehrani in o vseh pomembnih stvareh, ki so neobhodno potrebne pri pripravi zdrave, pestre in dobre hrane, ki bi naj bila odraz dobre kmečke gospodinje, ne nazadnje pa tudi, da bi si med sabo izmenjale mnoge izkušnje, ki so specifične za njihovo življenje. Današnja kmečka žena ni le gospodanja, ampak mora biti tudi prijazna gostiteljica turistov, ki vedno bolj zahajajo na kmete in se odločajo za zdrav in cenejši kmečki turizem.

Tečaj smo izvedli v lepih in tehnično dobro opremljenih prostorih družbene prehrane TOZD Gozdarstvo Črna na Koroškem. Ob tej priliki bi se tudi zahvalil TOZD Gozdarstvu Črna, ker nam je omogočil, da smo tečaj izvedli v njihovih prostorih.

Začeli smo 9. februarja 1984 in z nekaj prekinitvami (zaradi visokega snega) končali 5. aprila 1984. V tečaj se je prijavilo 12 kmečkih žena in deklet iz področja cele KS.

Uvodne ure so vsebovale osnove prehrane, podrobneje smo obravnavali hrano, pomen dišav in začimb v prehrani, zastrupitve s hrano, shranjevanje in kvarjenje živil, konzerviranje...

V praktičnem delu tečaja pa smo pripravili 12 kompletnih menujev in sicer:

3 menuje, ki jih lahko hitro pripravimo

3. mednarodne menuje

3 menuje, ki so vsebovali jedi iz rib in lignjev

3 menuje, sestavljene iz slovenskih narodnih jedi

Slovenskim jedem smo posvetili še posebno pozornost, še posebej pa smo pripravljali koroške narodne jedi. Pri-

pravljali pa smo tudi jedi, ki jih delamo ob kolinah. Dekleta pa so imela še posebno veselje s pripravo raznih sladic.

Ob vsaki vaji pa smo pripravili pogrinjke za različne priložnosti.

Za pozitivne tečaja smo ob dnevu žena pripravili majhen cocktail party, kjer smo se preizkusili tudi v mešanju pijač.

Tečaj smo na željo deklet malo podaljšali in je trajal 52 ur.

Vodstvo tečaja je bilo zaupano meni in upam, da je bil tečaj izpeljan do konca tako, kot je najbolj prav.

Zahvalil bi se rad dekletom, ki so kljub debeli snežni odeji redno prihajale na tečaj, nekatere tudi peš, pa čeprav iz 10 km oddaljene od Črne.

Povedati pa moram tudi željo deklet, ki si želijo, da bi takšnih srečanj bilo več in upajo, da na naslednje ne bo treba čakati preveč dolgo.

Vodja kuharskega tečaja
Hubert Stopar

NOVOSTI s knjižnih polic v knjigarni MLADINSKE KNJIGE: Slovenj Gradec

— Umiranje na obroke: novo delo Igorja Torkarja, s katerim je pisatelj zarezal v občutljivo snov — v zablode in izrojenost naše politične polpreteklosti. Torkarjev roman je človeško pretresljiva izpoved in hkrati obsodba vseh tistih sil, ki v imenu nekakšnih »višjih interesov« manipulirajo s človeškimi življenji.

cena: 1.200,00 dinarjev

— Vladimir Dedijer — Novi prilozki za biografijo Josipa Broza TITA.

Pred leti sta izšla prvi in drugi del, zdaj je izšel tretji del znamenite biografije J. B. TITA, v katerem njen avtor dr. V. Dedijer opisuje leta 1945—1955, eno izmed najbolj dramatičnih obdobij nove zgodovine jugoslovanskih narodov.

cena: 2.400,00 dinarjev

KAJ DELAJO

Deset let dela je za njimi. V letih se menjajo generacije, toda to nas naj ne moti. Vse generacije mladih zadružnikov so v aktivu po svojih močeh prispevale k plodnemu in uspešnemu delu. Žal pa to aktivnost večkrat nismo znali ali hoteli prikazati navzven, zato je prav, da sedaj, ko so naše mladinke in mladih zadružnikov na Vranskem dosegli laskav naziv republiških prvakov v košnji in kmečki kuhinji, predstavimo naše mlade zadružnike, njihovo delo, lje in uspehe. Ker pa smo vsi veseli uspehov, mislim, da je prav, da damo prednost našim mladim kuharicam: Ocepke Rezki iz Starega trga, Pajenk Katji iz Spod. Razborja in Balant Anici iz Šmartnega. Le-te so ob močni konkurenci in strogi strokovni komisiji zmagale v pripravi izvirnostnega, kakovostnega in celovitega koroškega jedilnika. Zmagovalni jedilnik je vseboval

za predjed ržen kruh s skuto, kot glavno jed pa MAVŽLJE s kislim zeljem, koroške sadne žlikrole s suhim sadjem kot nadevom. Ta uspeh je bilo skoraj za pričakovati, saj so ga zagotovila dekleta, ki so na tovrstnih prireditvah že večkrat sodelovala. Pri obisku na domu sem lahko iz njihovih obrazov razbral prijetno zadovoljstvo, čeprav so na zven bile videti bolj ponosne njihove matere, ki so jih naučile osnovnih kuharskih veščin.

Pri Bošniku v Radušah pa je kosa pela že dva dni pred tekmovanjem in temu tudi ni izostal uspeh, saj je Popič Peter postal prvak slovenskih koscev.

Od tekmovalnih dosežkov v zadnjem času še kaže omeniti tretje mesto na regijskem kvizu v Mozirju, na temo »KAJ VEŠ O KMETIJSTVU«. Poleg udeležb na raznih tekmovanjih pa člani aktiva opravljajo še druge naloge, kot na primer: strokovno in gospodarsko izobraževanje z namenom vzgojitve v napredne gospodarje, da bodo kos problemom, ki jih pred kmetijstvo postavlja družbeni razvoj, nadalje družbenopolitično izobraževanje. Vsako leto tudi organizirajo razne strokovne ekskurzije, kakor tudi srečanje z ostalimi

aktivni mladih zadružnikov. Poudariti je potrebno sodelovanje pri prostovoljnih akcijah, kot so pomoč članom v konicah dela, pri elementarnih nesrečah, čiščenje in urejanje planinskih pašnikov in podobno.

Na svojih sestankih, ki so običajno mesečno, dajejo poseben poudarek izpolnjevanju proizvodnega plana in iskanju rešitev, na kakšen način bi dosegli optimalno proizvodnjo, tako na svoji kmetiji kakor tudi v svoji organizaciji kot celoti.

Svojo uspešno dejavnost aktiv opravlja pod mentorstvom Plazovnik inž. Marije, zaposlene kot kmetijska pospeševalka pri TZO LEDINA, aktivu pa predseduje Konečnik Tine iz Šmartnega, prejšnja leta pa je to funkcijo opravljal Mirkac Jože iz Šmiklavža.

Iz razgovora s člani aktiva je razbrati, da jim želja, ciljev in idej nikakor ne manjka. Da pa bi vse to dosegli, si najbolj želijo večjo aktivnost članstva, saj jih trenutno od 53 aktivno deluje le okrog 25. Pri tem pa ugotavljajo, da v aktivu ni zajetih še približno 50 mladih fantov in deklet.

Jože Krevh

To pa so naše zmagovalke, foto: J. K.

Popič Peter — prvak med kosci, foto: J. K.

Bile smo na „Gori,,

Na sestanku predsednic odborov kmečkih žena je padla dokončna odločitev: »Gremo na Uršljo goro!« Tako se je 28 kmečkih žena in deklet, članic aktiva kmečkih žena TZO »TRATA« Prevalje, kljub slabim vremenskim napovedim podalo na »Goro«.

Avtobus je krenil iz Mežice ob 5. uri jutraj in nas zapeljal do Naravskih ledin, kjer sta nas kljub rani uri pričakala nasmejana oskrbnika. Da nas je malo pogrelo in nam pognalo kri po žilah, sta nam skuhalo čaj, ki smo ga pridno zabelile z rumom.

Dobre volje smo krenile na pot. Po uri in pol hoje smo bile že na vrhu, kjer nas je prijazno pozdravilo sramežljivo sonce, oskrbnik pa ne tako zelo. Vreme nam je bilo naklonjeno. Razgled je bil čudovit, lahko smo videle svoje domačije in če si natančneje pogledal celo, kako doma delo teče brez gospodinjin. Kot na dlani je ležala pred nami

cela Koroška, Šaleška dolina in čudovita žitna polja v sosednji Avstriji.

Ko smo se naužili narave, smo se v adaptirani koči spočili, pomalicali in na srečen prihod na vrh pridno zalivali z žganjem. Celotno oskrbnik, ki je na začetku nezaupljivo gledal na same »babe« (oz., z nami je bil tudi vodič), se je končno sprijaznil in nam postregel s toplim govejo juho.

Na našo željo so nam razkazali celo RTV oddajnik in cerkev. Potem pa je bil na vrsti krst za tiste, ki so prišle prvič na vrh, kot je stara planinska navada. Krstili smo jih kar pet, še prej pa smo izbrali »gotija« in »goco«, ki sta jih krstila z »nežnimi« udarci po zadnji plati. Najslabše sta jo odnesla goti in goca, saj sta morala dati za rundo.

Čas je hitro tekel in treba se je bilo podati do ledin, kjer bi naj nadaljevali s piknikom. Tu nas je že nestrpno čakal ekonom in glavni kuhar »PEGULA« s svojo »VIOLETO«, kajti speči, pojesti

in popiti za toliko žensk nabavljene hrane, ni kar tako, posebno pa ne za ženske. Toda v kratkem času je bilo vse pripravljeno. Dim se je pokadil, meso je zadišalo, vino in pivo steklo, dobra volja je bila na višku. Prišel je muzikant in začelo se je veselo rajanje in petje vse do teme.

In že je bil tu avtobus, ki nas je spomnil, da se je treba vrniti domov. Ura je bila 21., ko smo se »vkricali« in odpeljali v dolino.

Izlet je popolnoma uspel. To se je čutilo ves dan, dobra volja se je stopnjevala. Ob odhodu so ženske izrazile željo, da naj to ne bi bil zadnji takšen izlet. Želijo jih še več, in tudi to, da bi se čim več kmečkih žena in deklet udeleževalo podobnih srečanj.

Izlet so organizirali pospeševalci KKZ TZO »TRATA« Prevalje in sicer Ceklin Malčka, Kotnik Bojan in Kovač Iztok.

Pospeševalka Malčka

sprotje klasičnemu internatu, je v tem, da ima vsaka skupina (5 do 9 gojencev) svoje zaključne prostore, v katerih se odvija njihovo življenje in delo. S tem je posamezniku omogočen občutek varnosti, toplote in intimnosti, torej vseh tistih momentov, ki jih srednje duševno prizadeta oseba še kako potrebuje. Organizacija programa delovnega usposabljanja in doseganja smotrov sta v obstoječem družinskem sistemu vzgoje in dela našla svojo polno potrditev. Temelj vsakega uspešnega pedagoškega dela so razvite specialne metode in oblike dela ter izdelan program. Ne enega ne drugega, zavod ni imel v začetku. Delo se je začelo graditi na specialni metodiki in programu posebne osnovne šole. Zelo kmalu pa so strokovni delavci zavoda ugotovili, da to ni tisto, kar potrebuje srednje duševno prizadeta oseba. Potreba za boljšim delom ter želja pomagati prizadeti osebi, je delavce zavoda silila k razvoju posebnih vsebin, metod in oblik dela. Tako so ob delu iz dneva v dan nastajale nove izvirne rešitve, ki obogatene z izkušnjami doma in na tujem, danes predstavljajo temelj strokovnega dela zavoda. Na osnovi takšnega dela in izkušenj so se delavci tudi uspešno in opazno vključili v kreiranje in nastajanje programa za delovno usposabljanje na področju Slovenije. V program, ki je danes veljavno sprejet in veljaven, so vtakane mnoge izkušnje delavcev zavoda v Črni.

V zavodu je vseskozi prisotna misel in usmeritev, da zavod pravzaprav ni naravno življenjsko okolje, da je gojence potrebno usposobiti za življenje in delo v manj zaščitenem okolju, zavod pa je samo prehodna, v nekem obdobju nujna oblika njihovega usposabljanja. Ob tem spoznanju, ki je v zavodu v Črni postalo pravilo, so delavci zavoda razvili vrsto oblik in vsebin vključevanja gojencev v okolje, v kulturnih športnih, delovnih prireditvah in drugih aktivnostih. Vrsta teh aktivnosti bi se pred leti bila kot nekaj nemogočega za srednje duševno prizadete osebe, danes pa je to v Črni potrjena realnost.

Z razvijanjem teh oblik pa se je tudi zavod kot celota vse bolj vključeval v svoje okolje in postajal vse bolj sestavni in nepogrešljivi del kraja. Vzporedno s tem pa je zavod opravljal še eno poslanstvo: razvijal vse bolj vzpodbujajoč in realen odnos širšega kroga ljudi do prizadetih oseb.

Ena izmed nalog naše družbe pri razvoju sistema skrbi za duševno prizadete osebe je bila (in je še) vključitev teh oseb v življenje in delo po končanem usposabljanju, kot temeljna oblika te vključitve so delavnice pod posebnimi pogoji.

Poznavajoč problematiko, se je zavod že leta 1975 vključil v široko aktivnost za ustanovitev delavnice pod posebnimi pogoji v občini Ravne na Koroškem. Skupaj s socialnim skrbstvom Ravne na Koroškem je 1978 leta ustanovil eno prvih delavnic v Sloveniji. Kaj kmalu pa se je pokazala potreba, da bodo vsaj nekatere delavnice pod posebnimi pogoji morale imeti v sklopu svoje dejavnosti tudi domsko varstvo, za tiste varovance delavnice, ki zaradi različnih vzrokov ne bodo mogli bivati v domačem okolju. Ker je bilo ob vse številnejših absolutnih zavoda vse več takšnih, ki se niso mogli vračati v domače okolje, smo v zavodu pristopili k kon-

Gojenci zavoda na pogozdovanju

ceptiranju domskega varstva pri delavnicah. Na osnovi sodobnih pedagoških in andragoških načel, na osnovi poznavanja specifičnosti in potreb srednje duševno prizadetih oseb, je v Črni ob delavnici zrasla prva oblika domskega varstva v Sloveniji. Krajše analize v zadnjem letu potrjujejo pravilno strokovno naravnost in humano usmerjenost delavnice, saj so varovanci, ki bi v nasprotnem primeru končali v azilnih zavodih, ob svojem delu in v popolnoma odprtem okolju srečni.

S tem je zavod dosegel in dosega načrtane končne smotre: usposobiti in osrečiti prizadeto osebo je bil osnovni cilj, ki je bil neprestano v ospredju kolektiva zavoda v Črni na Koroškem. Ravno zaradi tega se je v zavodu neprestano nekaj dogajalo in se še dogaja.

S pridobivanjem ustreznega kadra in urejanjem prostorov, se je kapaciteta zavoda postopoma večala. V sedanjí fazi je zavod dosegel zgornjo mejo svojega količinskega razvoja.

Kapaciteta zavoda je tako sledeča: na usposabljanju in poprečno okoli 140 gojencev, ki so razvrščeni v 18 skupin delovnega usposabljanja, varovancev v delavnici pod posebnimi pogoji pa je 35 do 40 in so razvrščeni v tri skupine. Poleg tega v delavnico dnevno prihaja iz občine Ravne na delo okoli 12 do 15 varovancev. Delavnica pod posebnimi pogoji za potrebe skupnosti za zaposlovanje vrši tudi preizkusne delovne zmoglosti invalidov drugih kategorij. Z vsemi temi gojenci dela povprečno 85 delavcev, katerih kadrovska struktura je sledeča: z višjo in visoko izobrazbo 34 delavcev, z srednjo izobrazbo in kvalifikacijo 37 delavcev, ne-kvalificiranih delavcev 14.

V okviru svojega programa, za doseganje planiranih ciljev, ima zavod organizirane sledeče dejavnosti: specialno pedagoško, psihološko socialne službe, logopedsko službo, korektivne gimnastike in zdravstveno (v okviru zdravstvene dejavnosti je vključena tudi pediatrična in pedopsihiatrična obravnava).

V skladu z obstoječimi zakoni in sporazumi je financiranje zavoda urejeno:

— osnovni program dela (učni program delovnega usposabljanja), ki ga

financira Izobraževalna skupnost Slovenije, glede na število oddelkov,

— oskrbo (ki zajema oskrbo, varstvo, hrano, bivanje, rekreacijo) financirajo v obliki oskrbnega dne občinske skupnosti socialnega skrbstva, ki so otroke napotile v zavod,

— v okviru svoje dejavnosti zavod opravlja tudi del zdravstvene dejavnosti, pa kar dajejo povračila občinske znanstvene skupnosti, iz katerih je otrok oz. mladostnik.

Po nekaj več kot 15 letih svojega dela se je zavod v Črni na Koroškem razvil v vzgledno institucijo za usposabljanje zmerno in težje duševno prizadetih otrok in mladostnikov ter na tem področju prevzel eno vodilnih vlog v jugoslovanskem prostoru.

Osnovni momenti za takšen uspeh in razvoj so v sledečem:

zavod je razvil specialne metode, oblike in vsebine dela s prizadetimi osebami, stopnjo socializacije srednje prizadetih oseb je razvil do izredno visoke stopnje, z neprestanim poglobljanjem svojega dela je zavod prispeval tudi k razvoju stroke in teorije usposabljanja prizadetih oseb, zavod je razvil prvo obliko domskega varstva prizadetih oseb pri delavnicah pod posebnimi pogoji.

Za vse to svoje delo je zavod prejel več najrazličnejših priznanj med katerimi so najpomembnejša:

— plaketa Zveze društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije za uspešno sodelovanje v korist duševno prizadetih (1974),

— priznanje za likovne izdelke na razstavi »Skozi oči otroka« (London 1975),

— nagrado skupščine občine Ravne na Koroškem (1975),

— srebrni znak Sindikatov Slovenije (1977),

— zlato plaketo UNICEF ob mednarodnem letu otrok za nesebično in humano delo pri usposabljanju prizadete mladine (1979)

— in najvišje slovensko priznanje na področju vzgoje in izobraževanja »Zagarjevo priznanje za leto 1984« z utemeljitvijo:

»Za svojo bogato dejavnost na področju usposabljanja srednje duševno prizadetih otrok in mladine v Sloveniji.«

Marjan Lačen

Apiterapija

Apiterapija proučuje zdravljenje z medom, matičnim mlečkom, cvetnim prahom, propolisom in čebeljim strupom.

Med je dragoceno naravno zdravilo, cenjeno že v preteklosti pri zdravljenju najrazličnejših bolezni. Povečuje človekovo aktivnost in je nenadomestljiv v prehrani otrok, nosečnic, rekonvalescentov in starejših ljudi. Uživali naj bi ga tudi športniki in ljudje, ki so izpostavljeni večjim telesnim naporom.

Poleg medu se v medicini s pridom uporabljajo tudi ostali pridelki čebelnjega panja. Vendar je treba poudariti, da pripravki, ki vsebujejo matični mleček, cvetni prah in propolis, ne zdravijo, kadar zbolimo in tudi ne nadomeščajo zdravnika, pač pa ugodno vplivajo na organizem; ta je odpornejši in sposoben premagovati večje fizične in psihične napore. Obiski pri zdravniku bodo manj pogosti in poraba zdravil se bo zmanjšala. To so naravna in povsem neškodljiva poživila, ki pomagajo urejati osnovne življenjske funkcije, obnavljati človeški organizem in zadrževati degenerativne procese v njem. Ugodno vplivajo na utrujenost in prenapetost, ki sta posledici vse hitrejšega tempa

življenja. Tegobe, modernega življenja namreč povzročajo oslabiljeno splošno kondicijo človeka in rušijo ravnotežje med holesterolom in lecitinom v organizmu. Posledica tega so motnje v presnavljanju, utrujenost, nerazpoloženost in padanje psihične in fizične sposobnosti človeka. V vseh teh primerih je povečana možnost najrazličnejših okužb, zato se priporoča, da s stalnim jemanjem pridelkov čebelnjega panja dvigujemo odpornost organizma in ga pripravljamo na premagovanje vsakodnevnih naporov.

Obrambno sposobnost organizma povečuje matični mleček. Matični mleček je biološki spodbujevalec, ki ugodno deluje tudi na funkcije žlez z notranjim izločanjem, krepi vitalnost, dviga kondicijo in ustvarja prijetno razpoloženje. Tudi propolis varuje organizem pred virusi in bakterijami. Cvetni prah pa je najbolj koncentrirana hrana, kar jih poznamo, saj vsebuje vse snovi, ki jih organizem rabi za rast in vzdrževanje biološkega ravnotežja.

Na bazi medu, cvetnega prahu, propolisa in matičnega mlečka obstaja precej preparatov, ki vsebujejo poleg naštetih snovi še ekstrakte različnih zdravilnih rastlin in so glede na te namenjeni kot dopolnilna sredstva pri zdravljenju različnih bolezni.

AVBERŠEK IVICA, dipl. ing. pharm.

Bila je ljubezen

Kako preprosto se je bilo zaljubiti v tega veselega in duhovitega postavneža. Vsak dan se je vozil mimo domačije s polnim tovornjakom hlobov in jih vozil v dolino. In nikoli ni pozabil zatrobiti. A to srce, ki ne pozna meja med dovoljenim in prepovedanim, je vedno zatrepetalo, kadar je zaslišalo znani glas tovornjaka.

Nekoč je nanese, da je obstal s polnim tovornjakom hlobov pri njih. Njegov sopotnik se je oglašil pri domačih, da sta se z očetom pogovorila o nekih poslih. On pa je le izstopil in se razgledoval. Saj je le redko nanese, da sta kje ustavila. Ona pa se je ravno takrat vračala od sosedovih proti domu. Skoraj ni mogla verjeti očem, da je to on. Pospešila je korak, saj mislila je tako, vendar je čutila v nogah nemoč. Ko se mu je počasi približala, jo je veselo pozdravil. Silno se je morala truditi, da je ostala mirna. Srce je čutila prav v grlu in bala se je, da ga bo slišal tudi on. Rdečica ji je silila v obraz. Povabil jo je, da sta sedla na stari panj za hlevom, ki je bil sicer priljubljeno mesto njenega očeta. Ob večerih, ko je vse postoril pri živini v hlevu, je rad zašel na to mesto, si prižgal cigareto in zamišljeno zrl čez hribe. Ni bil sanjač, a je vedela, da v takih trenutkih kuje pomembne načrte. Kolikokrat je kradoma prisledla k njemu, ga tiho opazovala, vprašati ga, kaj misli, pa ni upala. Ko jo je opazil, se ji je nasmešnil, dvignil zgazano roko in jo nežno pobožal po laseh. Nato sta skupaj odšla v hišo, kjer so mati že pripravljali večerjo. Takrat je bila še mala. Zdaj pa je že skoraj odrasla ženska, ki je prvič zaljubljena. Oče se zmeraj gre tja sedet, ona ne več, zdaj ima tudi ona svoje skrbi in načrte.

Še vedno je čutila zadrego in vznemirjenost zaradi njegove bližine. Saj sta bila prvič tako blizu skupaj. On pa je bil čisto miren in se je le smehljaj. Počasi je ponesel roko proti njenemu

licu in jo nežno pobožal in rekel: »Lepa si in všeč si mi, kar vzel bi te.« Sam bog ve, zakaj je to rekel. Ona je zardela še bolj. Še tesneje jo je objel, se sklonil čisto k njej in jo poljubil na lica, potem pa so se njegove tople, nežne, toda strastne ustnice spojile z njenimi. Sploh ni vedela, kaj bi, preveč je bila presenečena in srečna. Ni bila zmožna, da bi karkoli ukrenila. Tudi bala se je, da bi ju kdo videl.

Če bi znal kdo še tako lepo pisati, tega, kar je ona čutila do njega, ne bi mogel napisati nihče. Kolikokrat se ji je prikradel v sanje in ji poklanjal najnežnejše trenutke, kar jih je kdaj doživela. Toda v stvarnost teh sanj ni verjela. Zdele so se ji predaleč, da bi se mogle uresničiti, kajti delila ju je gora prepek.

Spet jo je poljubil na vroča usta, pa mu je poljub vrnila. To je bil poljub dolgo zadržane ljubezni in predanosti. Vedela je, da bo od zdaj naprej želja po njem še bolj goreča. Kako hudo ji je bilo, ko je moral takoj po teh nepozabnih trenutkih oditi. A jo je potolažila misel, da se bo vrnil že jutri in morda spet obstal pri njih. In res se je vračal, saj so imeli še veliko dela v njihovem kraju. Tudi ustavil se je, kadar je le našel najmanjši razlog. Kadar pa je fural mimo, se je ona nalašč izpostavljala takim mestom, da sta se lahko videla. Tako sta dolgo uživala v skrivnostni ljubezni. Nekje daleč je slutila in se bala, da bo nekega dne konec. Vendar na to ni hotela misliti, kajti bila je slepa in nemočna v svoji ljubezni, da bi se temu uprla. Zavedala se je tudi, da ta človek izhaja iz popolnoma druge sredine kot ona. Srce je želelo, da bi ta čas nikoli ne prišel, kajti bala se je bolečin in trpljenja, ki ju nosi s seboj tako velika ljubezen, kot je njena. Zato se je predajala ljubezni in sanjam, dokler je bil še v njeni bližini.

Poletje se je že prevesilo v drugo polovico. Še je bilo toplo, toda ob ve-

čerih ni več pihal tisti blagi dišeči vetrič, ki nosi s sabo tisoč lepih vonjav, da se v človeku sama od sebe porodi misel o ljubezni.

Nekoga dne je morala po opravkih v dolino. Ko se je zjutraj odpravljala, se je še posebej lepo oblekla in si ves čas pela veselo pesem, da so jo mati začudeno in od strani pogledovali. A je niso nič vprašali. Kaj bi, saj bo morda čez deset minut drugačne volje.

Ko je čez nekaj ur v mestu že vse opravila, je hotela še v trgovino, da kupi nekaj malenkosti in napase radovedne oči. Čeprav je videla mnogo lepega, kar ji je bilo všeč, ni nikoli pomislila, da bi zapustila svoj dom in starše. Ko se je po takihle opravkih vračala proti domu, opazovala lep gorski svet okoli sebe, se je zavedala in občutila neizmerno srečo in zadovoljstvo, tu ima mir in spokojnost. Zdelo se ji je, da se v mestu sredi tistega hrupa sploh ne bi mogla predajati svojim sanjam, ki jih je imela tako rada. To lahko stori le sredi gorske tišine, ko slišiš le tiho šepetanje narave in ko si sam s seboj.

In ko je vsa zamišljena ogledovala police in izbirala kaj bi še kupila, se je skoraj zaletela v nekoga. Ko se je obrnila, se je srečala iz oči v oči z njim. Zazrla sta se drug v drugega in srečen nasmech jima je zaigral na obrazu. Besed ni bilo, niso bile potrebne, saj so govorile oči, njegova roka pa je sama našla njeno. Ljubeče je pogledal v njene rjave oči in jo tiho vprašal: »Kam greš?« Ona pa mu je tiho odgovorila: »Po nakupovanju moram domov, saj so naročili, naj se kmalu vrnem!« Po teh besedah se ji je približal še za korak in jo proseče pogledal. »Počakaj me, samo enkrat še peljem, potem pa tudi jaz končam za danes, prosim, počakaj me.« »Ne, ne morem, res ne morem!« Toda že, ko je to izgovorila, je vedela, da ga bo čakala, saj bi storila vse, kar bi ji predlagal. Bila je nemočna, preveč ga je oboževala, da bi lahko zdaj mirno odšla. Večno bi ga čakala, če bi bilo treba.

Vrnil se je še prej kot je obljubil. Čakala ga je v svojem avtu. Ko je prišofiral mimo, je kratko potrobil,

ona pa je speljala za njim. Tako sta vozila drug za drugim do odcepa z glavne ceste. Parkiral je svoj naložen tovornjak kraj ceste in prisedel k njej v avto. Z obema rokama je objel njen obraz, jo nežno poljubil in rekel: »Zlata si.« Te besede so ji pomenile mnogo, ne zaradi pohvale, ampak zato, ker je v tem trenutku jasno čutila, da tudi ona njemu veliko pomeni in da je tudi on srečen ob njej. Počasi sta se peljala po strmi cesti do vrha hriba. Izstopila sta in šla molče z roko v roki preko travne jase do ozke stezice, ki je vodila naprej v gozd. Kjer ni bilo več goste trave, so rasle mogočne smreke in že cvetele ciklame. Sklonil se je in utrgal tri. Pripel jih ji je za gumbnico na beli bluzi. Ciklame na njenih prsih so odsevale krik njenega srca. Zarele so kot njene oči. Ko jih je poudihala, je vedela, da še nikdar prej ni občutila njihov mil in nežen vonj, pa čeprav jih je mnogokrat nabirala po domačih obronkih. V tem spoznanju je bila presrečna, da ji je zastajal dih. Nekoč je že slišala o tem, da si lahko srečen, da dihati ne moreš, če resnično ljubiš. Takrat se je smejala, saj se ji je zdelo nemogoče. Zdaj pa je vedela, da je lahko to res.

Sedla sta na strmi breg nad gozdom, ona njemu v naročje. Zasanjano sta opazovala pokrajino pod njima, ki se je kopala v popoldanskem soncu. Pomislila je na domače, ki jo gotovo že pričakujejo. Si bo že kaj izmislila, si

je rekla in se predala njegovim nemirnim rokam in strastnim poljubom.

Mislila sta, da je cel svet tako lep in čist, kot je njuna ljubezen. Bila sta prepričana, da bosta mirno lahko živela skupaj, tako kot sta planirala. Pa kaj, ko je na svetu toliko ljudi, ki sploh ne vedo, kaj je resnična ljubezen. Takšni se ne ozirajo in ne razumejo bolečin drugih. Prišel je čas, ko sta se videla zmeraj poredkeje in nazadnje ločila, ne da bi sama vedela, za zmeraj. Drugi so tako hoteli in morala sta se vdati v usodo.

Tako mu tudi ni mogla povedati, da raste pod njenim srcem novo življenje, resničen dokaz njune ljubezni. O tem je molčala pred svetom, za nič na svetu ne bi pokazala ljudem poteptanega in pohojenega ponosa. Vedela je, da bi se ji posmehovali in jo zaničevali, če bi vedeli za njeno stanje. Se mati in oče sta trpela skupaj z njo in občutila njeno bolečino.

Ko je vrba kraj potočka pod domačijo že obilno cvetela, da so njene lepe in mehke mačice dišale daleč naokoli, so jo čebeče v rojih obletavale. Sneg po obronkih njiv je že skoraj pobralo in tudi resje je zacvetelo, vsa narava je trepetala v pomladanskem pričakovanju, kdaj bo kmet vzel v roke plug, zaoral globoke brazde, posejal seme, da mu ona obilo obrodi. In sredi tega milega okolja je ona povila drobno bitje. Takrat je trepetala tudi ona, kajti oči njene male hčerke so bile nje-

gove oči. A bila je srečna, kot še nikoli prej. Na poseben način je doživljala to srečo. Zdaj ni bila več zaljubljeno dekle, zdaj je bila mati, a ni bila tudi žena, kot je sanjala. To dejstvo jo je sicer bolelo, a ko je pomislila na položaj, v katerem se je nahajala pred meseci, si je rekla, da je bolje tako... Hčerka jo je vedno znova spominjala na tega postavneža, v katerega se je tako noro zaljubila a ga je prebolela. Ta je zvedel za njo, poslal je čestitko in v nekaj skopih žalostnih besedah je lahko spoznala, da je osamljen in nesrečen.

A kar je potrebovala, ni tudi pozabila. Zato ni hotela ničesar storiti. Nič več ni pričakovala in točila solz. Njena tolažba je bila hčerka. Bila je pridna in ubogljiva, kot da bi že vsa mlada in neobgljena vedela, da mora biti mami, dedku in babici le v veselje.

Nekaj pa se je le bala. Ko bo dekletce zrastle, ji bo treba povedati resnico. Ne bodo pripovedovali o njenem življenju, kot o neki umazani zgodbi, sama ji bo povedala resnico lepo in tako okrutno obenem. Čeprav se je zavedala, da bo s tem spet podrezala v staro, zdaj že dobro zaceljeno rano. A preko tega ni hotela, to je bilo življenje, ki je bilo njeno in ga je preživela. Bala pa se je, da se bo rana spet odprla v grenko reko na dnu njene srca.

KLEMENTINA

V aprilski številki Viharnika smo nehali objavljati nadaljevanje o žagah v Dravski dolini. Teksta je še veliko, zato

smo se skupaj z avtorjem odločili, da bomo objavili še tri nadaljevanja in zaključek do konca leta.

Uredništvo

Franjo Sgerm, dipl. inž.

Nastanek in razvoj žag v Dravski dolini

(ŽAGE NA SLOVENSKEM)

15

7.7. Rezultati popisa žag

Popis žag je dal popolne podatke vseh 178 v seznamu zajetih žag, ki so obratovale na severovzhodnem Pohorju od 1825 pa do 1980 leta. Ti se nanašajo na številčno stanje in prostorski položaj žag v različnih obdobjih, vrste pogonov in opremljenosti žag, lastništvo žag, obstojnost in dolgotrajnost obratovanja žag in njihovo zmogljivost. Ob tej priliki je bila odkrita tudi prva znana furnirnica na Pohorju.

Najbolj zanimiv podatek tega popisa je stanje žag leta 1980, ki še obratujejo, in sicer:

(Nadaljevanje na 12. strani)

Pritoki Vuhreščice: 4. nadaljevanje

4. Antonski potok

86	1	Zapečnik	Završnik Peter	Planina	—	D	Anton/P	45	200	1	1	—	—	—	m	—	—	—	1825—1940
87	2	Krištan	Krištan Alojz	Anton/P	L	—	Anton/P	104/5	400	1	2	1	—	—	v	—	—	—	—1954
88	3	Čavk	Podlesnik Elizabeta	Planina	L	—	Anton/P	43	150	1	1	—	—	—	m	—	—	—	1825—1950
89	4	Lešnik	Kanop Franc	Planina	L	—	Anton/P	39/1	150	1	1	—	—	—	m	—	—	—	—1948
90	5	Hriberniki	Kremljak Miha	Planina	L	—	Anton/P	29	150	1	1	—	—	—	m	—	—	—	—1948
91	6	Kremljak	Kremljak Ivan	Planina	L	—	Anton/P	28	200	1	1	1	—	—	m	—	—	e	obrat. 1978
92	7	Vidman	Mravljak Viktor	Planina	—	D	Anton/P	3	400	2	4	1	—	—	v	—	—	—	1825—1954
93	8	Osrednik	Završnik Marija	Planina	L	—	Anton/P	9	150	1	1	—	—	—	m	—	—	—	1825—1948
94	9	Kopnik	Pušnik Anton	Planina	L	—	Anton/P	10	150	1	1	—	—	—	m	—	—	—	—1948

(Nadaljevanje z 11. strani)

1. a. Drava-	1. Siter	Remic Janez	od 1969-E
Danijel	2. Kumše	Rudolf Peter	od 1980-e
1. Reka	3. Inže	Korat Ivan	od 1960-e
2. a. Drava-	4. Gosnik	Dobnik Franc	od 1977-e
Šentjanž	5. Rečnik	Žvikert Albert	od 1965-e
2. Cerkevica	6. Tavčar	KZ Vuzenica	od 1962-E
-Požarka	7. Bauh	Črešnik Anton	od 1977-e
Plavžnica	8. Repnik	Pokržnik Feliks	od 1954-t
5. Vuhreščica	9. Lebič	Garnež Ivanka	od 1955-t
Robnikov	10. Pahernik	LESNA Slov. Grad.	od 1910-E
potok	11. Mravljak	Žigon Petra	v. k.
Antonski	12. Vrhovnik	Pušnik Josip	m. k.
7. Šošnarjev	13. Robnik	Mihelič Ivan	v. k.
	14. Kremljak	Kremljak Ivan	od 1978-e
	15. Skačedonik	Kral Franc	-t

Leta 1980 je od vseh popisanih in v seznime uvrščenih žag obratovalo le 15 ali 8,4 %. To je celo za dve žagi manj kot pred 400 leti. Med temi sta dve industrijski žagi Splošnega ljudskega premoženja — Tavčarjeva in Pahernikova, tretja je zasebna obrtniška Remičeva žaga. Vse tri so na električni pogon. Od ostalih 12 žag venecijank, so še do 20 let nazaj vse obratovala na vodni pogon. Leta 1980 jih je od teh imelo vodni pogon le še šest in to ena z malim in dve z velikim vodnim kolesom, tri so imele turbinski pogon. Ostalih šest žag ali 50 % je v tem času prešlo od brezplačnega vodnega pogona na dražji, toda stalnejši električni pogon.

(Nadaljevanje prihodnjiki)

6.povirje : REHTARČEV POTOK 7.povirje : ŠOŠNARJEV POTOK 8.povirje : ZMRZLEK

SEZNAM ŽAG OB POTOKU :																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
Zap. štov.	Podatki o lastniku žage			Žaga stoji			Letna kapac. hl.m ³	Žaga ima				pogon				Žaga je obratovala																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
	Domače ime	Priimek in ime	Stanuje	L	D	kat.obč.		s.p.	V	I	C	Č	T	U	m		v	t	p																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
6. povirje : REHTARČEV POTOK																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
1	1	Rehtarc	Kral Anton	Vuhred	L	-	Vuhred	-	100	1	1	1	-	-	-	-	v	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ansambel INVALID pri društvu invalidov Slovenj Gradec uspešno deluje že od leta 1981. Vodi ga naš upokojeni gozdni delavec Stane Plevnik (na sliki s harmoniko), sodelujejo pa: Kozar Janez, Haber Drago, Meršak Jožica in Kumer Jože.

Lansko leto se je ansambel pri tekmovanju ansamblov na Graški gori uvrstil na drugo mesto.

Njihov dober glas je segel dalje. Junija letos so igrali v hotelu Ilirija v Ljubljani. Tudi ljubljansko občinstvo jih je navdušeno sprejelo.

Jure Šumečnik

Sončni žarek

Skozi linsko okno domačije,
drobni sončni žarek je pokukal,
žarek, ki nov dan v srce ti vlije,
prav po tistem k meni se je smukal.

In prav nežno mi je božal lice,
kakor nekda dobra stara mati,
kot da slišal bi njegove klice,
da je treba z ranim jutrom vstati.

Vedno je močnejše krajšal spanec,
ni hotel odlepit se od lica,
kakor da budi me stari znanec,
ali lepo žvrgoleča ptica.

Zmagal je in jaz sem moral vstati
in prijel sem za vsakdanje delo,
z ranim jutrom res se ni za bati,
da ti dan ne mine res veselo.

Zlatko Škrubej

HADERLAPOVI MAMI

Pavla Verdel

Ko pod srcem prvič začuti življenje, ko se zave, da bo postala mati, takrat dobi njen obraz novo, zrelejšo podobo. In vsa prične živeti zanj, za novo življenje. In ko ga drži prvič v svojih rokah, pozabi na vse — na bolečine, ki se ne dajo popisati na še tako bel list papirja, ker so to bolečine rojene iz ljubezni, pozabi na strah, zdaj je v njej le še eno — mati je, mati. Ko potem tako sprejema drugega za drugim, jih polaga v zibel, v preprosto leseno ali bahato izrezljano, ko jih hrani in previja, ko trepeče zanje, se joče ob boleznih in se smeje ob lepih trenutkih. In ko njene roke božajo njihove glave, pa naj bodo to zgarane, žuljave roke kmetice, ali nežne mehke dlani uslužbenke, to so roke matere, ki božajo najnežnejše. Vse življenje se razdaja samo zanje — zanje dela, zanje živi.

To je mati — neštetokrat izgovorjena beseda, beseda polna neizmerne spoštovanja in ljubezni.

In ko mater človek izgubi, izgubi svoje najdražje. To so izgubili tudi Haderlapovi iz Koprivne.

Ko je sonce pobiralo še zadnje krpe snega, se je tiho poslovila od njih.

Pokojna Pavla Verdel se je rodila leta 1905 na Haderlapovi domačiji. Pred 59 leti se je poročila z Rarijevim sinom Justijem. Živela sta življenje kot vsi kmečki ljudje — trdo delo in trpljenje ju je spremljal skozi vsak dan. Preživela sta prvo svetovno vojno, preživela drugo. In njuna domačija je postala drugi dom partizanom. Pokojna Pavla je bila prava partizanska mati. Ko so prihajali fantje, lačni in prezeblji, jim ni dala samo hrane, dala jim je več — toplo, prijazno in vzpodbudno besedo. Bili so kot njeni sinovi in hčere, njeni sinovi domovine, ki se je rojevala.

Po vojni je mož prevzel mnoge funkcije in mnogokrat je veliko dela padlo na njena rame. Vendar nikoli ni pomisljalo, kaj zmore in kaj ne. Njene zgarane roke so prijele za plug, sadila je, držala gare iz strmih grap, sekala steljo in prijela za vsako možko delo.

59 let je družno z možem stopala skozi življenje in ko jo je zadnja leta bolezen že toliko premagala je slonela na ograji pred hišo in zrla za vnukom, ki je rezal brazde za novo setev. Letošnje pomladi pa ni ućakala več.

Pet otrok in mož so izgubili svoje najdražje.

Mirno počivajte, draga Haderlapova mama, v zemlji, za katero ste dali svojo zadnjo bit.

Anica Kumer

Iz zapisnika IO sindikata Lesne

Zavedajoč se, da nabava ozimnice ni glavna naloga sindikata, je zaradi padanja življenjskega standarda in stanja na tržišču potrebno, da osnovne organizacije sindikata Lesne pomagajo delavcem tudi pri nabavi ozimnice.

*Pel si,
kakor ti je grlo bog ustvaril,
izpel se nisi,
ker prekratko ti življenje je podaril!*

RAFAELU PLAZLU V SPOMIN

Rafael Plazl

Metulova kmetija na Graški gori je bila zavita v črnino. Nihče ni verjel žalostni novici, da je nenadoma umrl njen gospodar Rafael Plazl. Vseskozi je bil veseljak in nihče ni pričakoval, da mu je smrt tako hitro spodrezala življenjske korenine. Veliko nas je, ki smo vedno veselo razpoloženega Rafa poznali, se z njim srečevali in pogovarjali. Še danes ne moremo verjeti, da ga ni več z nami. Njegov grob na Šmiklavškem pokopališču, kamor so ga položili vse prežgodaj, je gomila svežega cvetja.

Pokojni Rafael Plazl se je rodil 1. 10. 1912. leta na Metulovi kmetiji. Bil je sin številne kmečke družine in je že v mladih letih okusil vse težave trdega kmečkega življenja. Ljubil je domačo težko zemljo na Graški gori in se od nje tudi ni mogel ločiti. Njegova življenjska pot je bila težka in trda. Ker zemlja ni dajala dovolj kruha, si je našel zaposlitev najprej na železnici, pozneje pa je šel med gozdne delavce — tesarje, kjer je zlasti opravljal težak poklic. Bil je tudi med velenjskimi knapi, toda zemlja mu je bila najbolj pri srcu.

Leta 1947 se je Rafael poročil z Jakopovo Ma-

tildo. V zakonu se jima je rodilo troje otrok. Vse sta vzgojila v pridne in poštene državljane naše skupnosti. Ko sta si Raf in Matilda urejevala družinsko ognjišče, sta kupovala zemljo ter na njej dan za dnem pridno pridelovala tisto, kar se je na njej pridelati dalo. Kljub trdemu vsakodnevnu delu je bil pokojni Raf veseljak in vedno dobre volje.

Že od otroških let ga je spremljala harmonika, s katero si je krajšal dobre, pa tudi slabe strani svojega življenja. Rad je bil v veseli družbi, harmonika in pesem pa sta mu bila zvesta spremljevalca v življenju. Kot odličen muzikant ima za seboj preko 300 domačih »ohceti«, na katerih je s svojo harmoniko razveseljeval staro in mlado. Igral pa ni samo med prijatelji, nastopal je tudi na raznih kulturnih in drugih prireditvah, kjer je vselej in povsod dosegal velike uspehe.

Takšen je bil Raf. Čeprav ni nikoli poznal počitka tu na Graški gori, je bila njegova edina želja, da je dogradil hišo ter da bi si za stara leta uredil topel družinski dom.

Moral je umreti. Poslovil se je od svoje družine, od svojih najdražjih, poslovil se je od svojih sosedov, pa od številnih prijateljev in znancev. Odložiti je moral svojo družinsko prijateljico harmoniko — iz katere ne bo več slišati poskočnih in veselih viž. Vrata njegove lepo urejene gorice so se za vedno zaprla. Ko je zadnjičkrat v mesecu maju pogledal po lepo urejenih in lepo obdelanih njivah in senošetih na Graški gori, tudi sam ni slutil, da se od njih poslavlja.

Franci Jurač

Kadrovske vesti

Prišli v TOZD junij 1984

Prilimek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravljal — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Mladenović Borivoje, 2. 6. 1984, gojitveni delavec, Rudnik bakra Majdanpek

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI

Šarman Milan, 1. 6. 1984, vodja avtomatske obdel. podatkov Elektro Maribor

Dobnik Karli, 1. 6. 1984, mehanik, iz JLA

TOK GOZDARSTVA SLOVENJ GRADEC

Tasič Anton, 25. 6. 1984, sekač, TOZD Zaga Mislinja

Smonkar Anton, 18. 6. 1984, sekač, TUS Slovenj Gradec

TOK GOZDARSTVA RADLJE OB DRAVI

Prasnic Dušan, 27. 6. 1984, tes. dela, Gradbeno podjetje Radlje

TOZD ZAGA MISLINJA

Gorjup Mirko, 18. 6. 1984, žagovodja, Kograd—TOZD Graditelj Slov. Gradec

TOZD ZAGA OTIŠKI VRH

Marković Marjan, 25. 6. 1984, zlaganje odpreme, STTC Maribor

TOZD ZAGA MUŠENIK

Hasič Sahbas, 20. 6. 1984, dovoz hlodov, prva zaposlitev

TOZD TOVARNA POHISTVA PREVALJE

Anželak Ivan, 20. 6. 1984, vezanje palet, OS Franja Goloba Prevalje

Pačnik Bernard, 17. 5. 1984, obratni električar, Železarna Ravne

TOZD TOVARNA POHISTVA PAMEČE

Mugerle Darja, 8. 6. 1984, pomoč. spal. fur. —

Gracey Janez, 10. 6. 1984, vodja lak. in luž., JLA

Sušec Silvo, 18. 6. 1984, pripravniki, JLA

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHISTVA RADLJE-PODVELKA

Vesnik Drago, 4. 6. 1984, preč. kroj. na avtom. čelilki, JLA

Lipuš Darko, 11. 6. 1984, pomoč. pri stroju, JLA

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH

Zvegljč Herman, 5. 6. 1984, delavec pri iverilniku, —

Novak Herman, 5. 6. 1984, delavec na skl. lesa, —

Kogovšek Martin, 11. 6. 1984, delavec na sklad. lesa

Štumfl Zdravko, 18. 6. 1984, delavec na sklad. lesa, —

Lužnik Igor, 18. 6. 1984, strojni vzdrževalec, —

Brezovnik Igor, 24. 6. 1984, delavec pri finali

TOZD TRANSPORT IN SERVISI

Keber Bojan, 1. 6. 1984, monter vleč., Tovarna meril

Terjav Leopold, 1. 6. 1984, material. knjig., poklicna rehabilitacija

Hartman Stanko, 9. 6. 1984, monter-ključavničar, Gorenje Feero

Klančnik Stanko, 25. 6. 1984, avtomehanik, KKZ Slovenj Gradec

TOZD TOVARNA OBLAZINJENEGA POHISTVA NOVA OPREMA

SLOVENJ GRADEC

Polaner Barica, 11. 6. 1984, opravlja. raz. tapet. del, —

Dežman Silvester, 25. 6. 1984, opravljanje raz. ključavničarskih del,

Odšli iz TOZD junij 1984

Prilimek in ime — datum odhoda — dela, ki jih je opravljal — organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVA ČRNA NA KOROSKEM

Zagar Franc, 15. 6. 1984, sekač, KZ Trata Prevalje

Kotnik Milan, 18. 6. 1984, sekač, KZ Trata Prevalje

Ganič Ante II, 30. 6. 1984, cestar, inval. upokojitev

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI

Korat Silva, 29. 6. 1984, delavka v drevnici, —

TOZD ZAGA MISLINJA

Tasič Anton, 24. 6. 1984, PK-vezanje in pakiranje obrezlin, TOK Slo-

venj Gradec

TOZD TOVARNA POHISTVA PREVALJE

Petroneskovič Ilija, 22. 6. 1984, vezanje palet, Železarna Ravne

Rozman Bojana, 29. 6. 1984, pomoč pri brušenju lesnita, Železarna

Ravne

Plazl Ljuba, 22. 6. 1984, nal. v. kril na lak. linijo, Zdravstveni dom

Velenje, —

TOZD TOVARNA POHISTVA PAMEČE

Javšnik Janez, 8. 6. 1984, pomoč pri stroju II, —

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHISTVA RADLJE OB DRAVI

Springer Dušan, 2. 6. 1984, upr. str. za bruš. okvirjev, Elektro Slo-

venj Gradec

Pečnik Anton, 26. 6. 1984, delo na liniji stekla, ZZZ Radlje

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH

Novak Herman, 13. 6. 1984, del. na skl. lesa, —

Plaznik Aleksander, 30. 6. 1984, delavec pri iverilniku

TOZD TRANSPORT IN SERVISI

Bošnik Drago, 1. 6. 1984, avtomehanik, Inštalater Slovenj Gradec

Gologranc Ivan, 1. 6. 1984, pralec-mazalec, —

TOZD TOVARNA OBLAZINJENEGA POHISTVA NOVA OPREMA

SLOVENJ GRADEC

Kotnik Cvetka, 18. 6. 1984, izvaj. nalog. knjig. mat. in polizdelkov, —

INTERNA BANKA SLOVENJ GRADEC

Navodnik Elizabeta, 30. 6. 1984, administratorka, —

Prišli v TOZD — julij 1984

Prilimek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravljal — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Gatej Peter, 9. 7. 1984, 9. 7. 1984, gozdni delavec, —

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Garbus Gvido, 1. 7. 1984, gozd. delovodja, TOZD Gradnje

Selišnik Veronika, 5. 7. 1984, pomoč v kuhinji, —

TOZD ZAGA OTIŠKI VRH

Novak Franc, 9. 7. 1984, vilicarist, TSP Radlje

TOZD ZAGA MUŠENIK

Krebl Ema, 1. 7. 1984, zlag. žag. lesa, TGO Gorenje

TOZD ZAGA VUHRED

Germavc Marko, 16. 7. 1984, pripravniki — lesni tehnik, prva zaposli-

tev

TOZD TOVARNA POHISTVA PREVALJE

Sekavčnik Silvo, 2. 7. 1984, mizarska dela, prva zaposlitev

Časl Gorazd, 2. 7. 1984, mizarska dela, prva zaposlitev

Kolenc Jolanda, 30. 7. 1984, tajnica, Merx Ravne

TOZD TOVARNA POHISTVA RADLJE-PODVELKA

Verdnik Stanko, 2. 7. 1984, pripravniki, prva zaposlitev

Urh Drago, 2. 7. 1984, pripravniki, prva zaposlitev

Sušec Silvo, 16. 7. 1984, razp. del. dokument., TP Pameče

Rogina Branko, 16. 7. 1984, pripravniki, prva zaposlitev

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Prikeržnik Filip, 1. 7. 1984, voznik, Železarna Ravne

Tretjak Matjaž, 2. 7. 1984, pripravniki, prva zaposlitev

Savc Uroš, 5. 7. 1984, pripravniki, prva zaposlitev

Kašivnik Srečko, 5. 7. 1984, pripravniki, prva zaposlitev

Sidar Edvard, 14. 7. 1984, mont. smuč. vleč., Feero, Slov. Gradec

TOZD TOVARNA OBLAZINJENEGA POHISTVA SLOVENJ GRADEC

Krevec Sašo, 2. 7. 1984, pripr. in odpir. kal. —

Koprivnikar Ciril, 2. 7. 1984, pripravniki

Kolerič Božidar, 16. 7. 1984, opravlja. splo. opr. v tapet. —

Milošević Milan, 23. 7. 1984, pripr. in odpir. kal. —

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Pogorevc Irena, 1. 7. 1984, adm. dela v likv., OS Smartno

Lukner Melita, 16. 7. 1984, adm. dela v prod., SO Radlje

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA PO-

MENA SLOVENJ GRADEC

Kobold Sonja, 1. 7. 1984, delavec vložišča — za določen čas, prva za-

poslitev

DELOVNA SKUPNOST INTERNE BANKE SLOVENJ GRADEC

Matavž Dragica, 1. 7. 1984, tajnica-pripravniki, prva zaposlitev

Odšli iz TOZD — julij 1984

Prilimek in ime — datum odhoda — dela, ki jih je opravljal — orga-

nizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Pačnik Anton, 1. 7. 1984, sekač, redna upokojitev

Pungartnik Dominik, 1. 7. 1984, revirni vodja, redna upokojitev

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Lampret Franc, 11. 7. 1984, gozd. delovodja, upokojitev

Mlinar Alojz, 11. 7. 1984, sekač, upokojitev

TOZD ZAGA MISLINJA

Sovič Mirko, 30. 6. 1984, sortiranje in dovoz hlodov, —

TOZD ZAGA OTIŠKI VRH

Hutmajer Leopold, 15. 7. 1984, odprema, invalidska upokojitev

TOZD ZAGA MUŠENIK

Dragič Drago, 15. 6. 1984, dovoz hlodovine v žago, —

Knez Leopold, 19. 7. 1984, brusač, invalidska upokojitev,

TOZD ZAGA VUHRED

Mauc Franc, 14. 6. 1984, skladišni delavec, upokojitev

Lorenci Anton, 25. 7. 1984, skladišni delavec, —

TOZD TOVARNA POHISTVA PAMEČE

Kolar Marijana, 13. 7. 1984, pomoč pri str. KZ Slov. Gradec

Sušec Silvo, 13. 7. 1984, pripravniki-les. tehnik, TSP Radlje

Dobnik Silva, 18. 7. 1984, vodja stroja, fur., —

Erjavc Jožefa, 24. 7. 1984, pomoč pri stroju, —

TOZD TOVARNA POHISTVA PREVALJE

Srot Milena, 20. 7. 1984, sponk. okvirjev, —

Plemen Stefan, 16. 6. 1984, skl. got. izdelkov, —

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHISTVA RADLJE

Mori Jože, 30. 6. 1984, izd. in popr. orodij, —

Novak Franc, 8. 7. 1984, skl. del., — Zaga Otiški vrh

Praprotnik Božo, 19. 7. 1984, kurjač, umrl

Svajger Beno, 24. 7. 1984, čelist, —

Ladinek, Anton, 25. 7. 1984, upr. str. za izd. čep.

Kočivnik Janez, 31. 7. 1984, mont. oken, —

TOZD TOVARNA OBLAZINJENEGA POHISTVA NOVA OPREMA

SLOVENJ GRADEC

Sumah Milan, 14. 6. 1984, pripr. in odpir. kal. —

Kričelj Anton, 31. 7. 1984, opravlja. z vilicarjem, v pokoj

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA PO-

MENA SLOVENJ GRADEC

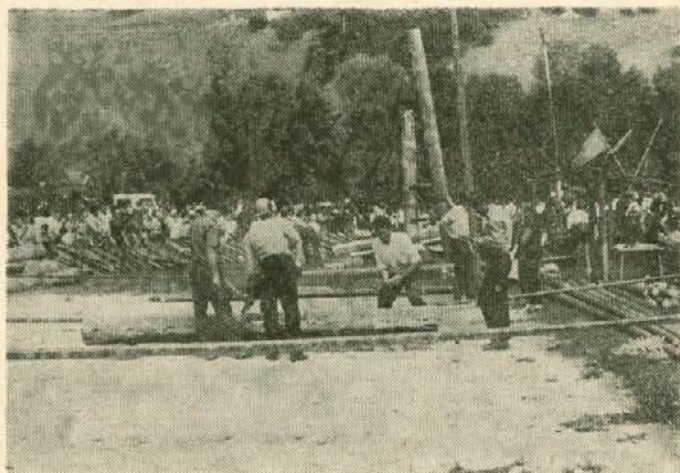
Stopar Karel, 15. 7. 1984, hišnik, REK Velenje

Kobold Sonja, 31. 7. 1984, delavec vložišča, —

TOZD	M	Z	SKUPAJ
Gozdarstvo Slovenj Gradec	43	3	46
Gozdarstvo Mislinja	46	4	50
Gozdarstvo Črna	138	12	150
Gozdarstvo Radlje	141	24	165
TOK gozd. Slovenj Gradec	40	3	43
TOK gozd. Radlje	33	3	36
TOK gozd. Ravne	27	7	34
TOK gozd. Dravograd	15	3	18
Zaga Mislinja	46	5	51
Zaga Otiški vrh	50	14	64
Zaga Mušenik	34	9	43
Zaga Vuhred	58	9	67
TP Prevalje	81	152	233
TP Pameče	138	176	314
TSP Radlje-Podvelka	174	178	352
TIP Otiški vrh	209	28	237
Gradnje Slovenj Gradec	82	7	89
Transport in servisi Pameče	139	12	151
Cent. les. sklad. Otiški vrh	42	4	46
Nova oprema Slovenj Gradec	191	160	351
Delovna skupnost Slovenj Gradec	70	121	191
Blagovni promet Slovenj Gradec	102	71	173
Interna banka Slovenj Gradec	4	32	36
	1903	1037	2940

Darinka Cerjak

gozdarski dan v Črni

Tekmovanje gozdnih delavcev

Letos so tekmovali tudi šoferji

Pevski zbor SPD Zarja Železna Kapla

Predsednik SPD Zarja Mika Travnik

ŠPORT V LESNI

Skupni rezultati v prvem polletju 1981 v

športnih igrah Lesne

MOŠKI

mesto, TOZD, TOK, DSSP, IB	število točk
1. TOZD gozdarstvo Črna	82
2. DSSP in IB	80
3. TOK gozdarstvo Ravne	72
4. TOZD Transp. in serv. Pameče	64
5. TOZD TP Prevalje	56
6. TOK gozdarstvo Slovenj Gradec	50
7. TOZD TIP Otiški vrh	45
8. TOZD Blagovni promet	37
9. TOZD Nova oprema	35
10. TOZD TP Pameče	32
11. TOK gozdarstvo Dravograd	31
12. TOZD TSP Radlje-Podvelka	30
13. TOZD gozdarstvo Mislinja	29
14. TOZD gradnje	25
15. TOZD gozdarstvo Radlje	21
16. TOK gozdarstvo Radlje	18
17. TOZD žaga Mislinja	17
18. TOZD žaga Mušenik	12
19. TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec	11
20. TOZD žaga Vuhred	8
21. TOZD CLS Otiški vrh	5

ZENSKE

mesto, TOZD, TOK, DSSP, IB	število točk
1. TOZD TP Prevalje	33
2. TOZD Blagovni promet	23
3. DSSP in IB	22
4. TOZD TIP Otiški vrh	10
5. TOZD TP Pameče	8
6. TOZD Nova oprema	6
7. TOK gozdarstvo Ravne	5
8. TOZD TSP Radlje-Podvelka	4
9. TOZD Transport in servisi Pameče	3

SPORTNI ZDRAVO!

Sestavil: Edi KOMPAJER

DOPIŠUJ V VIHARNIK

Nasmejmo se škratom

Upokojenci lahko s svojimi pokojninami dobro SHIRAJO (shajajo)

V boju z alkoholizmom je treba PITI (biti) ODLIČEN (odločen) VINJAK (vojak).

Vsi smo se ZAPILI (zabili) v boj za lepšimi JETRI (jutri).

Naša sodelavka je PRENOSNA (ponosna) žena, UPORABLJALI (upodabljali) so jo celo pisatelji.

Standard je padel, misliti moramo na to, da bodo POGREBNI (potrebni) stroški čim manjši.

Tudi rekreacija prispeva k dobremu SPANJU (stanju) pri delu.

PRIPRAVNO (prepovedano) je uporabljati službeni avto privatno.

Polde

gozdarski dan v Črni

Tamburaški orkester

Čestitke najboljšim

Fika in njegov »parlamajs«

Folklorna skupina Zarja

Start IV. maratona Kralja Matjaža

Pred ciljem

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Jože Mirkac, Jure Sumečnik, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Kličej in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška 14, 62000 Maribor, 1984